

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

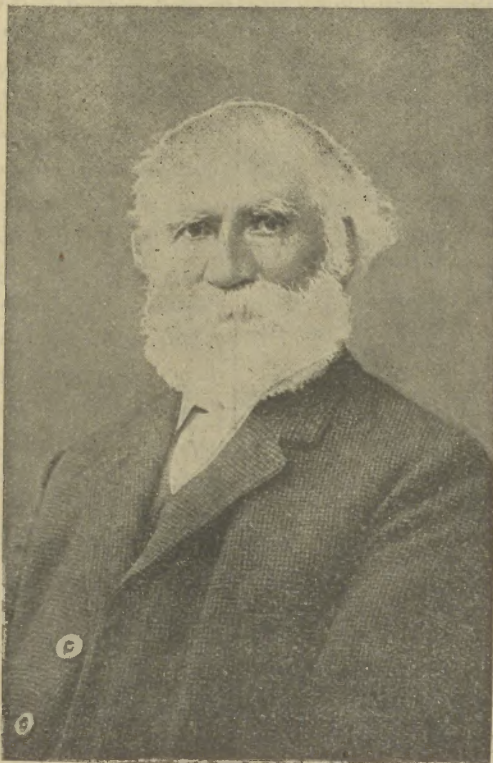
ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 21, 1913.

Ն՞ 8

ՓՐՕՃ. Յ. ԱԼԻԲՍԱՆ ՊԷԶՃԵԱՆ

Փրճ. Ալիբսյան Պեզճեան 1837 Նոյրի 19-աւ Այնթապսա ռօղմու, 1852-է Պեպէ մէքէպինէ քահայի իջին Եսրափայա կիրմի, 1856-աւ իրմամբ միսէր Եփայ Այնթապա ավէր վէ օրասա պուլունան Միսիօնէր իլմ ի իլանի մէքէպինէ ուլում բ քա-
պիիյէ մուալլիմիյինէ քալին օլունմու, 1866-աւ մէգիւր մէքէպ Մարաւա խաղ օլուն-
աուլունա Բէնիսի սէ օրասա կիսիպ մուալլիմիյի վաղիճէպինէ սէվամ էրմի, 1873-է
Ամերիգանրն Յէյ Դօլթնի Շէճիլ ասիւրէպինէ կիրիպ 1874-է օրասան իւլլոմա ալաւազ
Այնթապա ավէր էրմի, վէ Մերէգի Թիւրքիա գօլթնին սէր մուալլիմի մագամրն-
աւ քէրիսարա պաւլալայ քա մէճաք կիւնիւնէսէ օ մէվիսէ իճա ի վաղիճէ էյիւի
սիր: Պու միսէր զարճընա 1300 զասար կէննիւր միւմարիւթէն սէրա ալմիւլար սր:
Պու կիւն պունլարն 1000-էն զիւսէսի պէրիպար սր: Պիւ միսէրսէն պէրա քէկ-
իւս ի շէրնան իլլէրինէ մարուզ օլմու իսի իսէ սէ, քէրիսար իսինէ սէվամ էրմէսէ
իսի, լաֆին 1913 Փեհ. Գաւ Շիւննէրնէ վէճար էյիւի սր:

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՓՐՕՖ. Յ. ԱԼԻԲՍԱՆ ՊԵՋՃԵԱՆ

Տիկեր պէոյիւք պիր աւէմիմիդ, սէր մուալ-լիմիմիդ, «նոճամըզ» փրօֆ. Ալիքսան Պէզճե-հան տախի քէնտի րահաթընա տախիլ օլտու։ Օ իխթիյարըզտա պիւէ գըրմըզը օլան հիւզ-լէր, օ տէրին պագըչը փարլադ կէօզլէր, օ լաթիֆ սէօհպէթլէր վէ պէլիդ քէլամլար իրատ էտէն լիսան, օ տագիդ թէֆէքթիւր էտէն տի-մադ հէի իչլէրինտէն ֆարիդ օլտուլար։ Միւ-լէթիմիդ արասընտա զուհուր էտէկէլմիշ օլտու պ սա հուզուրլաթըլա պիզի թէնվիր վէ փէյլամ-լարըլա պիզի թէշվիդ էտէն պէոյիւք տէհալար-տան պիրիսի տահա ուֆուզուսուզտան զուրուպ էլլէտի։ Մուզատտէր ի իլահինին միլլէթիմիդ իչլան տիկէր տէհալար, տիկէր միւրչիտէր իր-սալ էտէճէյինէ էմին իտէք տէ, չիմտիլիք փրօֆ. Պէզճեհանըն հուզուրուստան, ագալի անըն պիզէ իչրադ էտէճէյի նուրտան մահրում գալտըզ։

Փրօֆ. Պէզճեհան ֆիլվազը պէոյիւք պիր զաթ իտի։ 1837տէ Այնթապտա սոզմուշ օլտու փէտէրի Պէճզի Յակոբ՝ օղումամըշ պիր քիմսէ օլմազլա պէրապէր, հիսապ տաիրէսինտէ վէ սաիր իչլէրինտէ ֆէվզէլատէ զէքիա կէօսթէ-րէն պիր զաթ իտի։ Վէ ինճիլի ճէմաաթա միւնզամ օլան իւք քիմսէլէրտէն օլմազլա, օղ-լու Ալիքսան տախի քիւլիւքլիւյիւնտէն փէ-տէրի կիպի զէքիա ալամէթլէրի կէօսթէրտիյի իչլան՝ օ վագթըն միսիօնարլարընըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ էթմէքիէ, Մր. Համիլինին իսթանպուլտա աչտըղը մէշուր Պէպէք մէք-թէպլինէ թալէպէ տէյու կէօնտէրիլտի, վէ օ-րատա օ սէլլին սընֆըն փարլադ ագալարըն-տան պիրիսի օլտու։

Կէնճ Ալիքսան օրատան ալտէթինտէ Այնթապտա պուլունան իլմի իլահի մէքթէ-պինտէ ֆէննի տէրպլէր մուալլիմի թային օլու-նուպ, օ կիւնտէն պէտ իլէ թա թէպլիմի րուհ էթտիյի կիւնէտէք պու մուալլիմիք խրտմէթինտէ տէվամ էլլէմիշ տիր։ Պու 57 սէնէլէր զարֆընտա միւմաիլէյն սաի-մա միւթէրազը պիր մէսլէք իթթիսադ էտէրէք պաշ մուալլիմիք մէվզիլինի հըֆզ էթ-մէյէ մուվաֆֆադ օլմուշ տըր։

Լաքին անըն մուալլիմիլիյի սալթ տէրսխանէ-լէրէ միւնհապր պուլունամամըշ տըր։ Օ ալէտ-տէվամ ֆէննի նութզլար իրատ էտէրէք պիւ-թիւն էհալիյի թալիմ էտէն պիր մուալլիմ օլ-

մուշ տըր։ Թաթիլէրտէ Կիլիկիանըն հէփ չէն-լէրինի վէ քէօյլէրինի հաթթա Անատուլունուս պիր չօք չէնլէրինի վէ գառապալարընը զի-յարէթ էթմիշ օլարադ, պու միւնասէպէթլէ հէր նէրէտէ պուլունամուշտա օրատա՝ ալէնէն նութզլար իրատընա տալէթ օլունարադ, էհա-լիյի ֆէննի վէ ախլադի հագիգաթլարլա թէնվիր էլլէմիշ տիր։ Բէզալիք մաթպուաթ վասըթա-սըլա տախի միւմաիլէյն պու մուալլիմիք վա-գիֆէսինի իֆա էլլէմիշ, վէ հագգ իւզրէ պաշ մուալլիմ թէսմիյէ օլունամուշ տըր։

Փրօֆ. Պէզճեհան՝ պիլիյի շէյի դայէք վազըն վի ալիյի պիր սուրէքսե իֆաքե հեհե պիր մուալլիմ իտի։ Ֆիզիգսին գալախտինի, կէրէք քիմիավի թէրքիպաթը, կէրէք երլաղլարըն օ միլիօն-լար վէ թրիլլիյոնլարլա օղրաշան հիսապլարընը, կէրէք ուլումը թապիլլէյին հէր հանկը պիր չիւպէսինի, կէրէք ախլադի վէ տինի մէսալիլ թալէպէյէ եա էհալիյէ թէլզին էթմէյի պիր տէֆա միւրաա էթտիմի, թէմսիլլէրլէ, թէշ-պիհլէրլէ, հիսապլարլա, աաի էօմրիւն վագըա-լարըլա անլէրի էօյէ պէրրադ վէ վագըն պիր սուրէթտէ իֆաաէ էտէր իտի քի անը անլա-մամադ վէ ֆիքրտէ սաղլամամադ իմքիանսըզ օլուր իտի։ Պու կիւն կիթ, Այնթապտա, Մա-րաշտա, Ջէյթունտա, Գայսէրիլէտէ, Մէրզի-ֆունտա եաթօտ անըն զիյարէթ էթտիլի քիւ-լիւք քէօյլէրտէ պիւէ անըն նութզլարընը եա վաղլարընը տիւնէմիշ օլան էրքէք վէ գարը-լարսան սիւալ էլլէ, վէ անլէր տանա «Ալիքսան խօճանըն» էօյրէթտիլի էսաալարտան, թարիֆ էթտիլի ֆէննի գաիտէլէրտէն խապէր վէրիւ-լէր։ Ֆէննի հագիգաթլարը աաի էհալինին ան-լայաճաղը սուրէթտէ իյզան էթմէք պապընտա փրօֆ. Պէզճեհան պիէմսալ իտի։

Փրօֆ. Պէզճեհան ֆեհսի բիսարիյաք վէ քիս-րիսարընսա դայէք սազիգ իսի։ Ուլումը թա-պիլլէ տաիրէսինտէ թէհարրիյաթ վէ միւթա-լէալարը՝ րիյազիյաթ տաիրէսինտէք խըզի գապիլլիյէթի իլէ պիրլէշէրէք անը հէր չէյի ինճէտէն ինճէյէ հիսապ էթմէյէ սէվզ էտէր իտի։ Հէր չէյի հիսապ էթմէք իւզրէ վէ հի-սապլարընը տա փէք տագիդ սուրէթտէ իճրա էտէր իտի։

Փրօֆ. Պէզճեհան միսթիւսազը պիր մուալ-լիմ իտի։ Մալիւմաթընը թէզէիտ էթմէք իչլան տայիմա օղույան, տայիմա էօյրէնէն հագիգի պիր թալէպէ իտի։ Էօմրիւնիւն սօնունա գա-տար դագէթա վէ քիթապլարը էլլինտէն պրագ-

մամբը տըր: Ֆուրսաթընըն միւսաատէսի տաի-
րէսինստէ մալիւմաթ մախզէնինի տաիմա կէ-
նիչէնստիմէյէ չալըջըր իտի:

Փրօֆ. Պէզճեան իշխն մուալլիսիֆ պիր սէ-
նաաթ տէյիլ պիր ճալիք, պիր փեղղաւ իսի: Օ
հագիգաթ ալըզը վէ սիրէթ թալիպի իտի, օ
հագիգաթ քէչֆինսէն թէլէզզիւզ էտէն վէ իւմի-
լըն իշխն թաղըպ էտէն պիր զաթ իտի: Օ
ֆէշնի հիսապլարտան, քիմիավի թէրքիպլէր-
տէն զաւլաիտ թապիլիշնին հիսապլարտան
թէլէզզիւզ էտէր վէ անլէրտէ տաիմա մանէվի
վէ բուհանի պիր ուլվիլէթ միւշահատէ էտէր
իտի: Մէշհուր էհլ ի հէյէթ Քէփլէր կիպի օ
Ալլահըն իզլէրինտէն կիտիպ Ալլահըն ֆիքրլէ-
րինի դըրաաթ էտէր իտի: Ուլոււմը թապի-
լէտէ էօյրէնստիլի հագիգաթլարը տալիմա սի-
րէթէ, ախլագի վէ բուհանի հայաթա թահվիլ
էթմէյէ սայ էտէր իտի: Ճիւմլէ տէրալէրի,
վագլարը վէ նուրթղարը պուհա շահիտ սիր-
լէր:

Փրօֆ. Պէզճեանըն պու մէյլի շալիքսիշերի
իլէ օյսն ախլագի միւսապիքիսէն ճէ զահիր
օլուր իտի: Օ տաիմա շալիքսիշեր իլէ շալսի
միւսապէթտէ պուլուհուր, լաթիֆ վէ նիւք-
թէլի քէլամլարըլա, բուհանի վէ տօլդուհ
վագլարըլա շալիքսիշերին ախլագի վէ բուհանի
նէմասընըն քէնտի ինսիմաէ պէօյիւք էհէմմի-
լէթի օլուրդուհը իսպաթ էտէր իտի:

Անըն՝ տիւսահանըն չար ճիհէթինէտաղըմըն
օլան թալէպլէրինին հայաթընը թահլիլ էյլէ:
Անլէր պու կիւն Պէյրութ, Թարսուս, Գօնես,
Մէրզիֆուհ գօլէճլէրինտէ, պիր չօգ մէքիւ-
թիպ ի ալիյէմիդաթ թէարիս էտիյօրլար, կիլի-
կիանըն սայքի ճիւմլէ միւսպլէրինտէ վագ
էտիյօրլար, անլէրին վէ պիւթիւն մէմլէքէթէ
տաղըմըն օլան, վէ էվրօֆա վէ Ամէրիգատա
պուլուհան միւթէալլէմ էրմէնիլէր արասըն-
տա թալէպլէրինին էվսաֆը ախլագիլէլէ-
րինի թէտիգէ էյլէ վէ կէօրէճէքսին քի անլէ-
րին սիրէթինտէ պուլուհան նէճիպ ուսսուր-
լարտա Փրօֆ. Պէզճեանըն պէլլի պիր հիսսէսի
վար տըր:

Փրօֆ Պէզճեան պիր վարզ վի նաքըգափե-
սաղ մագամընտա տաիս պէօյիւք պիր զաթ
իտի: Իրաաը քէլամ էթմէյէ գալգարսա սէօյ-
լէմէք իսթէտիլինի պէրրագ վէ վագըն պիր
սուրէթտէ իֆատէ էթմէքլէ պէրապէր քէլա-
մընա էօյլէ ճիւստիլէթ վէ ալի տէրէճէտէն
հիսսիլաթ իւսվէ էտէր, էօյլէ ֆիքրլէր իլէ

անը տօլտուրուր վէ էօյլէ պէլիդ պիր սուրէթ-
տէ իֆատէ էտէր իտի քի անտէն միւթէէս-
սիր օլմամագ իմքիանսըզ օլուր իտի: Նիչէ
տէֆա անըն վագլարընտա վէ նուրթղարընտա
ֆէշնի պէլագէթին էն էիւքսէք տէրէճէլէրի
զահիր օլուր իտի:

Փրօֆ. Պէզճեան պիր աշիւ մագամըն-
տա, պիր խիսթիլան մէքըրմէն մագամընտա,
պիէմսալ պիր զաթ իտի: Սաղլամ վէ էն-
տամը պիր ճէսէտ, քէսքին ազլ վէ պէօյիւք
տէհա, գուլվէթլի պիր իրատէթ վէ լաթիֆ
պիր գալպ պիր արայա կէլմիշ, անը տա Բիրս-
տոսըն Բուհը իսթիապ էթմիշ օլուրսա օրատա
նասը պիր մէքըրմէն մէյտանա կէլիւր, իսպալ
էտէպիլիքսինիգ: Փրօֆ. Պէզճեան հէր կիւն
Բիթ. Մուգգատտէսի միւթալաա էտէն, հէր
կիւն իպատէթ էտէն պիր միւմին իտի: Չօ-
ճուգլուդուհուդտա անա ուզագտան հայ-
րէթ վէ ինթիրամլա պագար իտիք: Սօն-
րա Մ. Թ. Գօլէճտէ քէնտի իլէ բէֆագաթ
էթմէք իմթիլաղընա մալիք օլուպ 25 սէնէ
անըն իլէ պիրլիքտէ իչէտիք իսէ, պու միւս-
տէթ զարֆընտա միւսալիլէյին հայաթը տէ-
րուհիսինէ քէսպ ի վուգուֆ էթտիքճէ անա
գարըն հիւրմէթ վէ մուհապպէթ հիսսիմիգ թէ-
ղայիւս էթմէքտէ պուլուհանըն տըր: Մալիւմ
հա, նիչէ տէֆա պէօյիւք սայտըրըմըզ ատէմ-
լէրէ հագլաշտըգճա անլէրին գուսուրլարը տա-
հա գիյատէ մէյտանա չըգար վէ անլէր կէօ-
ղիւմիւդտէ քիւլիլիւրլէր: Փրօֆ. Պէզճեան
պէօյլէ օլմամըն տըր, պէչէրի զաաֆլարը իլէ
պէրապէր, օ տաիմա նագարըմըզտա պիւթիլիֆ
պիր զաթ, իշի պիր ատէմ, սիւլիլի պիր սօսթ
մագամընտա տուրմուշ տըր: Հէլէ Յ սէնէ
մուգատտէմ Անթապը գիյարէթիմիդտէ օրա-
տա կէչիրտիլիմիգ պիր գալ հաֆթա զարֆըն-
տա՝ հէր կիւն անըն հուղուրըլա միւշէրրէֆ օլ-
տուղումուդտա, անտէ կէօրտիլիւմիւզ հալլար
պիգի տահա գիյատէ ինթիրամ վէ մուհապպէթ
հիսսիլէ քէնտինէ ճէզպ էյլէմիլլէր տիր: Էսքի
Ալիքսան խօճա, լաքին պագը իսուսուլարտա
ֆարըր Ալիքսան խօճա! Սէնէլլէրին սըգլէթի
վէ զայ էթտիլի էիլիթ էվսալարընըն ա-
ճուր, Ատանա հատիսէսինտէ զայպ էթտիլի
քէֆիլլէրինին քէտէրի, վէ քիլիսէլլէրին սէր-
սէրի վէ փէրիշան հալլարը, հէփ պուհար օ
տինճ ճէսէտի էգիլլէր, օ չէվգլի թէպէսսիւմ
տալլալարընը քէյրէթմիլլէր, օ քէսքին փար-
լագ կէօղլէր, հալա կէնճ վէ տինճ իսէլլէրտէ,

անընդապարհ վէ աշնը իւզերինէ պիր փերտէ տիւշմիւշ խտի, լաքին անա տահա եազընտան պագտըղըմըղտա կէօրտիւք քի անըն տէրունի հայաթը տահա տէրինլէշմիւշ, անըն հիսսիյաթը տահա տագիզլէշմիւշ, անըն քիլիսէ իշինն ուան հասրէթլէշրի տահա վասիլէշմիւշ, անըն կէօզլէրի իրտանտան էօթէյէ տահա չօղ ճէզպօ զլունմուշ խտի: Մովսէս կիպի Նէպօ թէփէսինտէն կէրիյէ վէ իլէրիյէ սէյր էթմէքտէ խտի:

Ֆիլվազը փրօֆ. Պէզճեան արամըղտա պիր Մովսէս զլունմուշ տըր: Մէքթէպլէրիմիզ վէ քիլիսէլէրիմիզ արասընտա օ Մովսէս կիպի հէմ հիքմէթի հէմ թագվասը իլէ պիզի իրշատ էյլէմիւշ տիր:

Իշթէ պու կիւն պու Ալլահ ատէմի տախի Մովսէս կիպի փասգա թէփէսինտէ Րապպ թարաֆընտան տէֆ զլունունճա՝ ճիւմլէմիզ, անը թանըյան իրիսթիյան վէ Միւսլիման տօթլարը անըն զայընտան տօլայը միւքէտտէր զլուրուզ, լաքին տիկէր թարաֆտան տա մուգատտէրին միլլէթիմիզ վէ վաթանըմըղա պէօյլէ պիր աթիյէ վէրմիւշ զլուրուզնտան տօլայը միւթէնէքթիր զլարագ, անըն զիքրինի արամըղտա մուգատտէս վէ միւսթէրէմ թուրմագ իսթէրիզ:

Պիր կէնճ՝ վագթընտան էվվէլ վէֆաթ էտէր, էօյլէ պիր վէֆաթ պիզէ ատէմին էօլիւմսիլլիւյիւնիւ իսթար էտէր: Պիր քիսմիլ զաթ՝ քէնտի հայաթ փրօղրամլարընը իթմամ էթմէզտէն գաթ զլունուր, վէ անըն եարը պուշուգ գալան իշէրի պիզէ օ իշէրին իթմամ զլունունաղը ալէմի խապէր վէրիր: փրօֆ. Պէզճեան կիպի պիր փիր ի միւսթէրէմ տախի ուզուն պիր ֆաալիյէթտէն սօնրա սիւհալարընը թէրք էտիպ ուզույա վարըր, պու տա պիզէ լայէմութլուզուն իսթար էտէր: Զիրա զէվալ պուլան աղ տէյիլ տիմաղ տըր, մահտուտ օլան իտէալ տէյիլ ճէսէտ տիր: Օ հարիս ֆիքըր, օ սէվէն գալպ, օ թէճրիպէտիտէ սիրէթ զաիլ զլումաղ, զայ զլումաղ:

Վագաա խանէսինտէ անըն լաթիֆ հուզուրու արթըզ կէօրիւլմէյէճէք, գօլէճտէ անըն հաքիմանէ թէտրիսաթը իշիտիլմէյէճէք, քիլիսէտէ անըն քիւրսիւսիւ պօշ վէ միւսպէրլէրտէն անըն ալէվլի քէլամլարը սաքիթ տիր, Միւսթիլմէյէրինտէն մահրում գալաճագ վէ արթըզ Րահմիւլահ անըն ֆէնի վէ իուհանի պէնտլէրինի գարիյունունա թագտիմէտէմէ-

յէճէք, զիրա պիւթիւն միլլէթիմիզ քէնտի մուսլիմ վէ միւսթիւլէրինտէն պիրինի զայ էթմիւշ տիր: լաքին պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր փրօֆ. Պէզճեան էօլմէմիւշ, անճագ ուզույա վարմը տըր:

Էլ վէտա՝ էյ միւսթէրէմ մուսլիմիմիզ, թա պիլլէր տէ պիրէր պիրէր իրտանը կէշիպ «կիւզէլ տիյար» տա սէնին իլէ թէքրար կէօրիւլունմէյէտէք, էլվէտա՝:

Յ. Գ. Գ.

ԵՆԻ ԻՍԹԻԶԱՐԱԹ

Սօն հաֆթալարտա Միւստաֆէա ի միլլիյէ իշինն ուան թէյէպպիւլէր արասընտա էն տիգաթա շայանը իսլամ գատընլարըն իճթիմաը վէ իրատ էյլէտիքլէրի նութզլար տըր: Պու վագըա թարիիտէ պի էմալ պիր վագըա տըր: Իսլամ գատընլարընը խուսուսի վէ մուհիմմ պիր գուվվէթ հալինտէ օրթայա կէլիպ ալէնէն քէնտի հիսսիյաթլարընը պէյան վէ պիլֆիլ միւստաֆէա ի միլլիյէյէ իշթիրաք էյլէմէլէրի հագիգաթէն պէօյիւք վէ մուհիմմ պիր վագըա տըր, վէ տէյէպիլիլիք քի թիւրք միլլէթի էօմրիւնտէ պէլի պիր թէպտիլաթ տըր: Պու վագըա թիւրքլէրին չիմտիյէ գատար պու մուհիմմ ունսուրու քեամիլէն ինմալ էթմէսինէ գարը պիր փրօթէսթօ, վէ էվրօֆալլարըն «էվվէլա գատընլար» մէպտէսինէ տօղրու պիր տարմ սայըլապիլիր:

Ֆագաթ չու սօն հարաքէթլէր էմանընտա հագըլան թահրիրաթլար վէ իրատ էտիլէն նութզլարա աթֆ ընաղար էյլէտիյիմիզտէ՝ ճիւմլէսինտէ տախի պիր մէյլ, պիր մէպտէ կէօրիւյօրըզ քի օ տա ճիւլի հիսսիյաթըն էսաա հալինյօրըզ քի օ տա ճիւլի հիսսիյաթըն էսաա հալինյօրէ օրթայա գօնուլմաը տըր: «Տին տիւշմէնի», «Տին թէհլիքտէ», «Տին էլտէն կիտիյօր», կիպի օլան նիտալար տըր: Պու մէյլ ազ չօղ հէր պիր թահրիրաթ վէ նութգտա կէօրիւնիյօր: Պունլարըն արասընտա անճագ իսլիտէ հանըմըն մէշուր նութգու պիր իսթիման թէշքիլ էտիյօր: Միւսթիլլէյա հանըմ թիւրքլիւյին գէվալընը միլլի իսլաիյաթըն էքսիլմիւշ զլումաը իլէ թէֆսիր էտիպ օ հիսսին թագվիյէ զլունմասընը թաւսիյէ էտիյօր: «Մէվճուտիյէթիմիզի մուհաֆաղա էթմէք իշինն մութլագա հէր շէյտէն էվվէլ միլլիյէթփէրվէր զլումաղ լաղըմ» տէյու նիտա էտիյօր: իսլիտէ հանըմ պահսընտա պու հիսսին էվվէլա մէվճուտ զլումա սօնրա-

տան զաիֆլէնմէք իլէ միլլէթ զէվալ պուլտը-
ղընը ֆարզ էտիյօր իսէ տէ , պիղծէ օ հիսսի-
յաթըն հիւ պիր զէման հագիգի մանասը իլէ վիւ-
ճիւտէ կէլմէտիյի տահա տօղրու պիր ֆարզի-
յաթ տըր :

Թիւրք միլլէթինի իտարէ էյլէյէն հիսսիյաթ
չիմտիյէ գատար ճիւն վէ հսֆիւն օլմագ հիսսի-
յաթըն օլմուչ , վէ պու իքի մէպտէ իգնա օ-
լունտուգճա էօթէսինէ պագմամը տըրլար : Պու
սէպէպտէն ֆէթի էթտիքլէրի եէրլէրի քէնտի
վաթանլարը էյլէյիլ , օրալարը իմար էտէճէք
եէրտէ օրալարտա հաքիւմ , վէ իսալիտէ հանը-
մըն տէտիյի կիպի օլ միւնիֆէթիյի եսպաննը
չալընը տըրլար : իսալիտէ հանըմ իլալէթէն
«Պիղ միլլէթիֆէրվէր օլմատըղըմը իչիւն հու-
տուտտան կիրիպ չըգտըգճա քիչիւք Պուլղա-
րիսթանը գօճաման Թիւրքիատան տահա մուշ-
թագամ , թէմիլ վէ մամուր կէօթէքլէր թէ-
համիւլ էյլէտիք : Տիւն պիլիւմ էլիֆիգտէ
իքէն մուրտար պիր ախօրա պէնգէյէն մէմլէ-
քէթլէրի չիմտի կէօրիւնիւլ , քիչիւք Աթինա-
լար իսթանպօլտան գաթ գաթ կիւղէլ , սիւննի-
լիւ տէտիյիմիլ Պուլղարլարըն մէմլէքէթի քէօյ-
լէրինէ գատար տահա մամուր տըրլար , չիւն-
քի օնլար միլլէթլէրինի սէվմէք միլլէթլէ-
րինի պէօյիւքլէր արասընա գօյաճագ հէր շէյի
եափմագ օլտուղունա ինանըրլար ,» տէյօր :

Պիղ ինանըրը քի Թիւրք վաթանտալա-
րըմը արասընտա պու հագիգաթը կէօրէն դա-
յէթ չօգ տըր , ալէլիսուսուս մէմլէքէթին պախ-
թընը էլլէրինէ ալան կէնճլէր իլք ֆուրսաթ
իլէ պու մէպտէյի թաթպիլգ էտէճէքլէրինէ
եանի հագիգի միլլէթիֆէրվէրլիյի Թիւրք գալպ-
լէրինէ եէրլէտիւմէյէ չալընաճալարընա էմին
իտիք , հէր նասըլ իսէ պու խոռոռտա ֆարգը
տիւչիւնէյլէր վէ էհալիտէ թէէսիւր եափմագ
իչիւն տինի հիսսիյաթը իսթիմալ էտէյլէր օլ-
տուլար : Սօն վագթլարտա միլլի հիսսիյաթ
թէչվիգ օլունմատը տէյիլ , ֆագաթ քէնտիին
օլանը սէվմէքլէ պէրապէր ախէրլէրին օլան-
տան նէֆրէթ էտէմէյէճէք գատար սաղլամ վէ
կէնիլ ըուհ իլէ օլմայրպ տար թէասսիւլ ի
միլլիյէ կիրտապընա տիւշտի :

Շիմտի իսէ մուհարէպէ ի հագըրէյի պիր
տին մուհարէպէսի տէյու ըէսմ էտէնլէր եինէ
էվլէլէրի խաթայը թէքրար էտիպ պիր մաղար-
րաթը տէֆ էթմէք իչիւն օլ մագարաթը մէյ-
տանա կէթիւրէն խաթայը թէքրար էթմէքտէն
պաչպա պիր շէյ եափմայօրլար : Պալգանլարտա

իճրա օլունան մէղալիւմ վէ վահշէթ նէ տէրէ-
ճէտէ օլուրսա օլուն , անլէր իրիսթիյանլըղ
նամընա զիքր օլունտուգճա պիղ հիճապ էտէ-
րիլ , եինէ տէ , եիւղլէրճէ միլլիօն Իսլամ թէ-
պասսը վէ սէքէնէսի օլան իրիսթիյանլըղըն
օլ Իսլամլարա հիւ պիր թէգատի էթմէտիյինի ,
անլէրին տինի հիսսիյաթ , ագաիտ վէ ասա-
թընա միւտաիսէլէ էթմէտիյինի տիւշիւնաիւքճէ
չու պիր ալուճ Պալգան Իսլամլարընա թէար-
րուլ էտէն իրիսթիյանլըղ օլմատըղընա դանի
օլուրուլ : Տալա ճիւն տալասը տէյիլ , միլլէթ
տալասը տըր : Սլալ-Թիւրք զալղապը տըր ,
մէվճուտիլէթ մէսէլէսի տիր , էքմէք գալղա-
սը տըր :

Պապանգատէ՝ Թանիւն սահիֆէլէրինսէ «Պիւ-
թիւն էվրօփա Իսալիլիք ըուհու իլէ Թիւր-
քիայա դարչը սիւհալանմըլ խասըմ օլմուչ ,»
տէյու իլան էտիյօր : Աճէպա ունուլթմուլ մը
տըր , քի Հիւնքեար իսքէլէսի անանամէսի իլէ
գապուլ օլունմուլ օլան Բուսիանըն Թիւրքիա
իւղէրինէ մուհաֆըզըդ հուգուղընը մահվ է-
տէն , Մըսըրտան պէրու եիւրիւլիւլ Օսմանլը
թաթթընը թէհտիտ էթմէքտէ օլան Իպրահիմ
վաչա օրտուլարընը Պրուստտան վէ Գօնեա-
տան կէրի չէվլիւն , Թիւրք սաքէրլէրի իլէ
եան եանա պան տէօքիւլ միլլիօնլար սարֆ է-
տէրէք Սէվասթափօլու թախրիպ իլէ Փարիզ
անտնամէսի մուճիպինճէ Թիւրքիայա եէնի հա-
յաթ վէ մէվճուտիլէթ վէրէն , օ Իսալիլ էվ-
րօփա տըր : Հիւ տէյիլ Այ Սթէֆանօս անտ-
նամէսինի երրթան քիւմ օլտուղու Իսալիլ
Հագըր վէ ճահիտ պէյլէրին խաթընտա օլ-
մալը տըր : Սօն պիր իքի ասրտան խուսուսա
30 սէնէտէն պէրու քէսպ ի գաաֆ էթմիլ
Օսմանլը օրտուլարը նասըլ օլուլ տա խասըմ
էվրօփա իրիսթիյանլըղընա դարչը մէմլէքէթի
մուհաֆագա էտէպիլմիլ տիր , տին վէ սալի-
պիլունլուլ օլտա իտի էվրօփա միլլիօնլարընա
հանիլը գուլվէթ մուգալէմէթ էտէպիլիւր իտի :
Խայր , մէսէլէ արաղի մէսէլէսի տիր , ճիւն
միւնաաղասը , էքմէք գալղասը տըր : Թանիւն
մուհարրիւրլէրի կէչիւնտէ պու մէմլէքէթին
պագասը վէ իսլահը իչիւն էվրօփանըն ալէլ-
խուսուս Իսկիլթէրրա վէ Յրանասնըն նէ սու-
րէթլէ չալընտըղընը պիլիւրլէր , անճագ շու սօն
մուհարէպէտէ էվրօփատա քիմսէ տօսթլուգ
կէօսթէրմէտի : Պունուն սէպէպիւնի իսէ , քէն-
տիլէր էվրօփայը կէղտիլէր , փէք ալա պիլիւ-
լէր : 1908 Յուլիս 10տաքի ճէլիլ ինգըլապը

էվրոփանըն ալէլիսուսուս ինկիլթէրրա վէ Ծը-
րանսանըն նասըլ ելւրէքտէն ալգըչատըղընը ,
նասըլ հէր մուսուլէնէթէ հազըր օլտուգլարընը ,
նասըլ Բուսէլի էնէնէպի ժանտարմալարընը հէման
գալաըրտըղլարընը ունուլթմամըլ սըրլար : Օլ
վագթման պէրրու նէլէր վուգու պուլտու-
ղունու , սոն 4 սէնէնին սլյասլյաթընըն նասըլ
ճէրէհան էթտիլինի , վէ էվրոփայը պու հալէ
կէթլրէն սէպէպլէր նէ իտիլինի տէ պիզաէն
չօգ էյի պիլիլրէլ , թէքրարէ հաճէթ կէօրմէ-
յիդ :

Պու ճիւմէն իլէ տէ իրիսթիյանըղըն իս-
լամիյէթէ գարչը պիր չէյ տէտիլի եօգ տըր :
Ինկիլթէրրա , Ծըրանսա , Ավսթրիա վէ Բու-
սիատաքի միլիօնլարճա իսլամլարըն նէ տի-
նինէ , նէ հուգուղընա զէրրէ դատար սօգա-
նան եօգ տըր : Հաթթա չու «վահչի» Պուլղարիա-
տա պիլէ պիր միլիօն դատար իսլամ էհալի
պուլունմագտա իքէն , օնլարըն քեամիլ հիւրրի-
յէթէ մալիք օլտուգլարընը նի՛չիւն ինքեար
էտէլիմ : Պալգանլարտաքի միլիօնատալէթ վէ
նէֆրէթի նի՛չիւն իսլամ-իրիսթիյան տալասը
տէյու թէլգինէտիպ , պիր արատա պիր վա-
թանտա եաչամագտա , պէրապէր էղիյէթ չէ-
քիպ , պէրապէր Չաթլաճա , Պուլայըր , էսիր-
նէ , իսթիքեամլարընտա դուրչունա կէօքս
վէրէն , պինլէր իլէ վաթան իչիւն էօլէն իրիս-
թիյանլարա գարչը ճահիլ էհալինին հիսսիյա-
թընը թահրիք էսիպ , պէրապէր պուլունմագա
թագտիր օլունմուլ վաթան էվլասլարընը պիր
պիրինէ ատու ի էքպէր էտէլիմ : Հէր վագըթ-
տան զլյատէ մէմէքէթին ճիւմէն գուվէթլէ-
րինին իթթիհատը վէ պիրլիքտէ ճէնտ էյլէ-
մէլէրի լաղըմ օլան չու սըրատա թամմ պու
խասթալըղը մէյտանա կէթիլէն զէհիրին օր-
թայա աթըրլը միլլէթին տամարլարընա աչը-
լանմասընը էվլէլէթի խաթանըն թէքէրրիւրին-
տէն պաչգա պիր չէյ տէյու թէլագգը էթմէյիդ ,
կէլինիդ , իսլամ վաթանտաչլար , հէփիմիպ պիր
հիսսիյաթ պիր ատալէթ վէ պիր ինթիգամ
րուհու իլէ Պուլղարլարա , Սըրպլարա , եու-
նանլարա գարչը չըգալըմ , պունլար ճիլլի ա-
տուլար տըր , վաթանըն խասթալարընա գարչը
պիր վիւճուտ օլարագ չու նաղը մէմէքէթի-
միզի մուհաֆագա էտէլիմ : Հէր պիրիմիպ քէն-
աի տին վէ ճինսիյէթիսիզի մուհաֆագա էթ-
մէք իլէ պէրապէր միլլիյէթփէրվէր , վաթան-
փէրվէր օլալըմ , տինի հիսսիյաթ իլէ մէմէքէթ
խտարէ էթմէք ատէմ ի մուվաֆֆագիյէթլէ նէ-
թիճէփէզիր օլտուղունու տինեա թարիխի
խապթ էթմիլ տիր , թէքրար սընամայալըմ :

Ա. Ս. ՆԱԳԱՍԵԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՋԸՐԷ

Հալը հազրըրըղ .—Մէմէքէթիմիզին դա-
յէթ մուհիմմ վէ փէք նաղիք պիր պիւհրան
միւտտէթի կէչիրտիլինտէ հիչ չիւպէն եօգ տըր :
Մուխասէմէթին թէքրարէն պաչլամասը , սա-
րըպ սարըչտըրարագ պիր փարչա րահաթլան-
տըրըմըլ օլան ճէրիհէյի թէքրար աչմագ կիպի
պիր ֆիլի օլմուլ տըր : Պունսուն նէթիճէսինտէ
հէր իքի թարաֆըն տախի էվլէլէթինտէն չիտ-
տէթլի պիր ատալէթ վէ ինթիգամ հիսսիլէ
իլէ պաչլայաճաղը թապիի տիր : Պիդ իւմիտ
էթմէք իսթէրիդ քի պու մուհարէպէյէ սէյրճի
օլան էվրօփա տիւվէլ ի մուաղլամասը մու-
հարէպէնին պու իքինճի սաֆիէսինին չէտիտ
վէ պիլաման հալ քէսպ էթմէսինէ միւսաատէ
էթմէյէրէք ասայիլին իատէսինէ թարաֆէյի
իլգամ էթմէյէ չալըչպ պիր հօլ տա պուլա-
պիլէճէլէր տիր : Ալմանիա իմփէրաթօրը
Ուլիէլմ հազրէթլէրի իլէ Ինկիլթէրրա խա-
րիճիյէ նաղըր Սըր էտուլըրտ կրէյին պու նէ-
թիճէյի էլտէ էթմէք իչիւն չալըչմագտա օլ-
մալարը տա պաղըլար թարաֆընտան թէէմին
էտիլմէքտէ տիր : Լաքին հալը հաղըրը նա-
ղիքլէչալրէն խուսուս անճագ խասիմ օլան
իքի թարաֆըն եէքալիլէրի ալէյինտէ հիսս
իքի թարաֆըն ատալէթ օլմայըպ իչին իչինէ
պունսուն ֆաղլա պիր տէ տինի հիսսիյաթ
կիրտիրմէլէրի օլմուլ տըր , չէօյլէ քի թարաֆէյն
պիրիպիլէրի իլէ Օսմանլը վէ Պուլղար հա
եունան մագամընտա մուհարէպէ էթմէ-
յօրլար , պունա իլալէթէն պիր տէ Միւսլի-
ման իրիսթիյան , հիւլալ սալիպ տալասը կիր-
տիրիյօրլար : Պունըն իտէ տէրուն ի մէմէքէթ-
տէ պուլունան Միւսլիման իրիսթիյան էհա-
լինին հիսսիյաթընա աքս էթմէսի թէհիլէքտի
վար տըր : Պու սէպէպտէն չու սըրատա պիլ-
ճիւմէն Օսմանլըլարըն փէք ինթիյաթլը վէ
տիգգաթլը պուլունմալարը վաճիպ տիր : Պէօյլէ
նաղիք պիր վագթտա խարիճի անվալըն պէօյլէ
միւլէլի պիր հալ քէսպ էթմիլի սըրատա ,
տախիլտէ հէր սընֆ վէ ֆըրգայա աիտ օլան
էհալինին ուճ տէրէճէտէ նէգաքէթ վէ ինթի-
մամա հաչամպլարը վէ պաղը տէրէճէ սըգ-
լէթ վէ միւզայագայա պիլէ րագի օլարագ
գարատաչճասընա կէչինմէյէ դայրէթ էթմէլէրի
լաղըմ տըր :

Մոռնարեպեհին ներքինիս.— Սուլէ իշխան էն պէօյիւք մուճիպ տէյու չու հազիգաթը կէօրիւլ լիւզ, քի էյէր Թիւրքիա էվրօփանըն րէյիւնէ մուխալէֆէթ էյլէր վէ գիյատէ էդլիմէյէ րազի օլուր իսէ էվրօփատա թագսիմ ամէլլիյաթըն տան գուրթուլուր գուրթուլմաղ Ասիա մէսէլէսի օրթայա կէլէճէք տիր: Մուհարէպէնին իւք կիւնիւնտէն պէտէն տիպլօմաթլար միւմքին մէրթէպէ պաշգա կիւնիւլքէրտէն սազընտըլար լաքին իշ կիւնէրէք մէճպուրի օլույօր: Իսթանպօլուն Ալմանիա սէֆիրի Թիւրքիայա տօսթլուգ սէօղլէրի սէօյլէր իքէն պէլլի սուրէթտէ Անատօլուտա պիր մաթլուպլարը պուլունտուղունու օրթայա գօյտու, պունուն իլէ տիւնեայա իլան էյլէտի քի շիւսին ալքընսա Անսօյուսսա ֆէնսիյիւ իյլին պիր ֆօշէ լանֆուգ ջըր: Ֆրանսատա միւսթէմլէքեաթ մէսէլէսի իլէ օղրաշան հէյէթ Սիւրիատա Ֆրանսանըն պիր մէնաֆիի վէ թալէպի վար սըր տէյօր: Բուսիա իսէ չօգտան պէրու էրմէնիսթանը քէնտի սիյասի մէնաֆիինին մէյտանը հալինտէ թալէպ էյլէյօր վէ չիմտիլէ գատար օրատա չըմէնտըֆէր ինչասընսա մանի օլմուշ տըր: Էօյլէ գանն էտէրիզ քի Անատօլուտա թէէսիր տաիրէլէրի րէսմէն թագսիմ օլունմագ սըրասը կէլլի իսէ Ինկիլթէրայա Արապիսթան վէ Մապէյն իւն Նէհրէյն սիւլէճէք: Հիշ պիր հիւրրիյէթփէրվէր էվրօփա ինկիլթայիգլինին պէօյլէ թէվէսսիւլին արգու էթմէզ վէ պէօյլէ պիր պէլլիյէնին էօնիւնիւ ալմաղ իշխան հէր ճէհտ եափըլմալը տըր: Լաքին հաթթա էն պիթարաֆ օլանլար իշխան պիլէ մէսէլէ սատէ տէյիլ տիր: Էրմէնիսթան մէսէլէսինին հալլը անճագ հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէյի իհեա էտէճէք օլան մէտէնի միւսլիհ պիր հիւքիւմէթ թէէսիսի իլէ միւմքին տիր, եօգ էյէր էսքի Թիւրքլէրին չէքիւմէսի վէ հէնիլէրին չէրէֆսիզ իսթիպատաընտան պաշգա չարէ եօգ իսէ, օլ գէման ինսանիյէթփէրվէրիք նօղթա ի նազարընտան պիլէ Անատօլունուն թագսիմի զարուրի տիր: Պունա րազի օլմամըզ Գըպըրս մուհէտէսինին լաղվը տէմէք օլուր վէ հէնի կիւնիւլքէրէ հօլ աչար: Օ հալտէ Եունանիսթանըն Կիրիտ իլէ թէէհիւլի միւնասիպէթիլէ Գըպըրսը ճէհիզ վէրիպ Մաքէսօնիանըն թագսիմինի գօլայալտըրապիլիլիլի. չէօյլէ քի Եունանիսթան օլ թարաֆտան մաթլուպլաթըն թատիլ էյլէր: Բուսիանըն տա էրմէնիսթան իւզէրինէ նուֆուղունու գապուլ էտէրէք Աճէմիսթանտան չէքիւմէսինի թալէպ էտէպիլիլիլի:

Պունլար աիեֆիւշարիլ (խայալի) միւլահաղալար տըրլար: Շու ճիհէթ վաղը՝ վէ սատէ տիր քի Թիւրքիա Կէնճ Թիւրքլէրին քիւսթաիլըղը սալէսինտէ պու պէսպաիսթլըղա միւպլթէլա օլուր իսէ, եալընըզ էտիրնէյի թէհիւքէյէ դօյմաղլար (օ զաթէն մանէն կիթմիշ տիր) իլլա պիր Ասիա հիւքիւմէթի հալինտէ մէվգիլինի թէհիւքէյէ իլգա էյլէր: Մօլթքէնին տէտիլի կիպի Ասիատա թօփլանմըզ պիր Թիւրքիա, սօն տէհրի էվրօփա դըսմընը զաիպ էթմէք իշխան չապալաշըլլար իլէ կէլիլէն Թիւրքիատան տահա գուլվէթլի օլուր: Անատօլու գէնկին պիր եէր տիր վէ հիշ պիր թարաֆընտա Խրիսթիյան ունսուր զահմէթ վէրէճէք տէրէճէտէ էքսէրիլէթ թէլէքիլ էթմէզ: Լաքին էյէր Թիւրքլէր մուհարէպէյի տէվամ էյլէրլէր իսէ, Ասիա թարաֆընտա գուլվէթլէրինի ճէմ էտիպ մալիյէսինի թանղիմ էտէճէք վէ թէքրար քէնտի քէնտինի պուլաճագ պիր վաղիյէթի պիլէ զայիպ էտէճէք տիր:

Նէյլըն

Ուլիլնիլ վի իսն.— Էվվէլիսի Փազար կիւնիւ Ալմանիա իմփէրաթօրը Ուլիլնիլ՝ Պէրլինտէ Ֆրայտրիի Ուլիլնիլ տարիւլֆիւնունուն տա պիր նութգ իրատ էտիպ տէմիշ տիր քի, «Պունտան պիր տէհր էվվէլ Փրուսիատա կէօրիւլէն ազիմ հարաքէթ ի սիյասիյէնին էսաուր ալալագի հայաթը տին իւզէրինէ թէէսիս էթմէլէրի, ախէր սէօղլէրլէ Ալլահա օլան իմանը թէքրար էլէ կէլիլմէլէրի օլմուշ տըր: Նէսլ ի հազըր պաշըճա կէօղիւ իլէ կէօրիւպ էլի իլէ տօղունտուղու վէ իսպաթ էտէպիլտիլի շէյլէրէ ինանաղա մէյլալ պուլունտուղունտան ֆարի իւթ թապիա շէյլէրէ տօղրու տահա աղ մէյլ կէօսթէրիյօր, վէ լաքին նէսլ ի հազըրըն կէրի քէնտի փէտէրլէրինին իմանընտա տէօնմէլէրի կէրէք տիր: Փրուսիալըլար պէօյիւք փատիչալարընըն վէֆաթընտան աղ սօնրա պու իմանը գայ էյլէտիլէր: Էճնէպի ուսուլլար արալարընտա իշթիհար պուլտու, վէ 1806նըն պէօյիւք մէհէկինէ վուրուլտուգլարընտա թարիլտէ միսլի նատիրէն կէօրիւլմիւշ պիր գէվալա օղրատըլար: Աճէպա պու ինսա՞ն իշի մի իտի: Խայր, կէրէք պու վաղըն վէ կէրէք պունտան սօնրա վուզու պուլան միլլէթին թէճէտտիւտիւ Ալլահըն հիւքմիւ իտի: Պէօյլէճէ թագիւր օլունմուշ վէ փարչա փարչա

Թագսիմ օլունմուշ պիր միլլէթ՝ Ալլահ գորգու-սուլլէ ալադա գալգըպ, հէր շէյէ դալէպէ չալա-պիլատի: Պէօլլէճէ մաղինին վազըալարընտա, Ալլահըն մուգատտէրինէ սապիթ տէլիլէր կէօրիւյօրըզ, վէ պիղիմ ճէրհ օլունմազ տէլիլ-լէրիմիզ վար տըր քի, օլ վազիթ Ալլահ պիղիմ իլէ իտի, չիմտի տախի պիղիմ իլէ աիր: Վէ մաղինին պու տէրսլէրինտէն շու շէյի էօյրէն-մէլիլիզ քի, Ալմանիանըն ճիւմլէ կէնճլէրի, աթէշտէ թէճրիպէ օլունմուշ օլան պու իման գալգանըն կիյինմէլի տիրլէր: Պու նէվ սի-լահլար իլէ միւսէլլահ օլուր իսէք, սաղտան հա սօլտան պիղի թէհալտ էտէն միւշքիլաթ-տան միւթէէսսիր օլմայարազ, կէօլլէրիմիզ վէ գալլէրիմիզ հօգարը գալսըրըմըշ, վէ Ալլահ կիւվէնմիշ օլարազ, միւսթաղիմ թա-րիգիմիզ տէ իլէրի կիտէրիզ: Օլ զէման պիղիմ պէօլիւք պաշ վէքիլիմիզին շու սէօլլէրինի թէքրար էտէպիլիլիզ: «Պիզ Արնանլար, Ալ-լահնսան գորգարըզ վէ սիւննասս պաշգաւ հիշ պիտ շէյսհէն գորգիւյըզ:»

Ամերիգա Գանունը Էսասիսի. — Կէչէն փա-զար էրթէսի կիւնիւ իճրա օլունան Ամէ-րիգա Գանունը Էսասիսին թատիլի վա-գաա մուհիմ պիր մէսէլէ օլմուշ տըր: Ա-մէրիգա գանունը Էսասիսի 3 հօլ իլէ թա-տիլ օլունապիլի, ֆազաթ պունլարտան անճազ պիրիսի թաթպիզ օլունապիլիմիշ, վէ 19րնճը ասըն իպթիտասընտան պէրրու-անճազ 5 տէֆա վուզու պուլմուշ տըր: Պու թատիլ իլին Գօնկրէ աղալարընըն իւշտէ ի-քիտինին րէյի իթթիհատ էյլէմէսի վէ պու գարարըն տախի պիւթիւն վիլայէթլէրին 4տէ իւշինին թասսըզընա իպթիւրան էյլէմէսի լա-զըմ իմիշ: Պու իսէ օլ գատար կիւճ վէ ուզուն պիր թէշէպիլիս տիր քի Ամէրիգա Գանունը Էսասիսին թէպտիլ էթմէք սալքի միւսքին-սիզ սալըլըյօր իտի: Իւք տէֆա 1804տէ պիւ թատիլաթ իճրա էտիլմիշ օլուպ պու տա րէիս վէ րէիտի սանի ինթիհապը ուսուլլարընա տաիր իմիշ: Օլ պիր 3 տէֆասը 1860 թարիի-լէրինտէ վուզու պուլմուշ օլուպ անլէրտէ ճէ-նուպի էյալէթլէրին իմգասընը թահիլ էթմէ-յէլէք 3 պէնտ թատիլ էյլէմիշլէր: Պու տէ-ֆաքի իսէ իրատ վէրկիսի թարհընա տաիր գօնկրէսէ սէլահիյէթ վէրլիյօր: Պու թատիլ Տիլավէր վէ Ուլիյօմինի վիլայէթլէրին րէյի

միւնգամ օլարազ էքսէրիյէթ ի լազըմէ հասըլ օլմուշ վէ չօգտան պէրու մէվզուը պահս օլան պիր մէսէլէ հալլ օլունմուշ տըր: Գանունը Էսասիսին մէվատուը Էսասիյէսինէ ախ օլուպ տա, մէմլէքէթին հալը ասալիշտէ պուլուն-տուզու պիր սըրատա, թամմ Գանունը Էսա-սինին թալէպ էթտիյի հօլտա պիր թատիլ իճ-րասը պու 110 սէնէ զարֆընտա անճազ պու քէրրէ վուզու պուլմուշ տըր: Պու վազըա Ամէրիգալըլարըն քէնտի Գանունը Էսասիլէ-րինէ աթֆ էթտիլէրի էնէմմիյէթի վէ անու-նաթը միլլէյէյի մուհաֆազա էթմէք պաղըն-տա թաշըաղըլարը հիտիլաթը կիւզէլ իզահ էտէր: Պիղիմ անճազ պիր գաշ սէնէ տէվամ էտէն փարլամէնթ թարիիսիմիզտէ Գանունը Էսասիյի թատիլ էթմէք պաղընտա կէօսթէր-տիյիմիզ զայրէթ վէ սուհուլէթ Ամէրիգալը-լարընքի իլէ պիր պէօլիւք թէգատա թէշքիլ էտէր:

ՄՈՒԽԱՊԻՐԱԹ

ՔԻՄ ՄԻԹԵԱԼԼԷՄ ՏԻՐ

ԵՂԻԱ ԷՅ. Ս. ՊԷՇԵՍՆԵԱՆ, ՍԱՐԱՇ

Ինսան իսլէթէթէն անէնկի պիլիւր վէ սէվէր, ֆազաթ հաճըզ քի թալիմ ու թէրպիյէ էմ-րինաւ՝ չօգ քէրրէ անճազ պիր ճիհէթ իֆ-րաթլէ իլթիզամ վէ պազի ճիհէթլէր գըսմէն հա քիւլլէն ինմալ էտիլմիշ տիր: Գատիմ իս-րայէլ գալմը՝ տիյանէթի թալիմտէ հէկհանէ հէտէֆ իթթիհազ էթմիշ օլարազ, օլ տաի-րէտէ հէքթա վէ պիհէմիա պիր էտէպիլաթը ճիհանգրյամէթ մէյտանա կէթիւրմիշլէր իսէ տէ, թալիմին սաիր ճիհէթլէրինէ չօգ էնէմմիյէթ վէրմէմիշլէր: Էսքի միլլէթլէր արասընտա թալիմ ու թէրպիյէ թասալվուրընը էն զի-յատէ հէմանէնկ սուրէթտէ անլայըպ՝ իճրա էտէնլէր Եունանիլէր իքէն, անլէր պիլէ ճէ-սէտին թէրպիճի հիւսնինէ վէ ֆիւնունը նէ-ֆիսէյէ վէրաիքլէրի գատար էմէյի թէհիլպի տիլազա վէ իքթիտազը թազվայա վէրմէտի-լէր: Սաարը վիւսթատա մէյտանա կէլլէն միւնգէվիլիք ուսուլը իսէ ճէսէտի պիւսպիւ-թիւն թահիլ ու ինմալ էտէր իտի: Սնլէրտէն իլէրի կէլլէն մանասթըր րահիպլէրինտէ իսէ, հէր նէ գատար թալիմ ու թէրպիյէյէ էփէյի էնէմմիյէթ վէրիլտի իսէ տէ, ամէլի էօմը ու-մուճն փիլի նազարտան սուր թութուտը վէ

անձագ զըյասի չէյլէրէ սարֆը զիհն էտիլտիւր :
Հալը հազըրըն ուսուլը թալիմինտէ ասարը
վիւսթանըն իշպու միրասընըն սուի թէէսիրի
ազ հա չոգ հալա զահիր տիր :

Սոն զէմանլարտա թալիմ ու թէրպիյէ թէ-
սազվուրը տահա հէմահէնէ սուրէթտէ թէ-
լագըր էտիլիյոր : Ամէլի էօմրիւն էհէմմիյէթի
թագտիր էտիլիպ՝ մէքեաթիպտէ թիճարի վէ
իզթիսասի խուսուսաթա տախի հէր վէ տիգ-
գաթ վէրիլմէսի պուսնա պիր տէլիլ սայըլա-
պիլիր : Ճէսէտին թէրպիյէսի իչիւն տէ հէնի
պիր մէրագ ույանմը վէ նիզամի Ժիմնասթիք
կիւնաէն կիւնէ մէքեաթիպին տահա զարուրի
թէտրիսաթը սըրասէնա կիրմէքտէ տիր : Հաթ-
թա զատիմ օլթիլիֆ միւսապաղալարը նէվ-
ինտէն օյոնլար թէքարը իհա էտիլմէքտէ
տիր :

Մալիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր քի ինսան ճէ-
ոէս իլէ բուստան իպարէթ պիր մաիլուզ տըր,
վէ բուհըն տա միւսարիքէ, մահսէտէ վէ իրա-
տէթ նաման իւշ տաիրէլէրի վար : Եինէ տէ
պոնլարըն ճիւմլէսի ուզվի պիր վահտէթ թէչ-
քիլ էտէր, չէօյլէքի հէր հանլը պիր թէսիր՝
անըն թապիւթը, ապը վէ մագսէտի նէտէ
օլսա, մութլագա ֆէրաթին բուսուրն թէմա-
միյէթինէ արիզ օլուր : Յիդիքի ֆապիլիյէթին
թէէսիրի ճէսէտէ միւնհասըր զալամազ, իլլա
ֆէրաթին զիհնինտէ վէ ահվալը ախլագիյէսին-
տէ տախի այան օլուր : Զիհնի ֆապիլիյէթ
քէնտիսինի՝ ապը խուսուսի տաիրէսինտէ օլ-
տըղը կիպի՝ առէմին ֆիդիքի վէ ախլագի՝
թապիւթընտա տախի իզհար էտէր : Աիլագի
ամէլէր իտէ՝ սիյրէթին թէչէքքիլիւնտէ միւն-
քէչիֆ օլտըղլարը կիպի՝ ճէսէտ վէ զէհնին
ահվալընա տախի թէէսիր էտէլլէր : Վէլ հասըլ,
թէէսիրլէր պիւսպիւթին թէճտիա էտիլիպ խու-
սուսի հուսուսլարը իչինտ, միւնհասըր գըլընա-
մաղլար : չիւնքի ինսանըն պիզղաթ բուհի պիր
վարըզ հալընտա թէչքիլաթը իզթիզասընձա
պիւթին ֆէրտիլիյէթի թէչքիլ էյլէյէն անասըր
ու ահվալ արասընտա տախի ալագա վէ մու-
զապէլէթին թէէսիր էթմէքիլ մէվճուտ տըր :

Պու ճիւմլէ իլէ տէ, ինսանի ֆէրաթին իշպու
ուզվի վահտէթի նագարիյէսի վէ անը թէչքիլ
էյլէյէն ազսամտան պիրինէ էտիլէն թէէսիրին
տիկէրլէրինէ տախի ինթիզալ էտէր իտիյի
սահիհ իտէ տէ, հէր ունսուր քէնտիսինին
թէքէմմիւլիլ իչիւն այըր վէ զայրի պիր թէչ-
պիյէ թալէպ էտէր : Ճէսէտ պէօյիւմէսի իչիւն հա-

րէքէթի պէտէնիյէ վէ ֆիքը՝ թէֆէքքիլ էթ-
մէքիլէ թալէպ էյլէտիլի կիպի մահսէտէ վէ իրա-
տէթ տախի նէմա պուլմալարը իչիւն խուսու-
սի զըտա վէ թէրպիյէ իաթէրլէր, վէ ունսուր-
լարտան պիրինին նէմասը իչիւն լագըմ՝ օլան
չարթլար հէրինէ՝ տիկէրլինին քինի դօմագ քեար
ը ազիլ օլամազ :

Իշթէ հէմահէնի պիր թալիմ ու թէրպիյէ՝
ճէսէտ վէ բուհըն հէփ իհթիյաճաթընը
հիսապա ալարագ հէր պիրինին իքմալընա
խըտմէթ էտէր վէ պէօյլէճէ ֆէրաթիյէթին
հէփ ունսուրլարըն պիրլիքտէ վէ հէք
տիկէրլինէ միւթէնաաղ սուրէթտէ նէմա վէ
թէքեամիւլիւնիւ միւթէզամմին տիր : Հէմա-
հէնի թալիմ ու թէրպիյէնին հէտէֆի մագսու-
տը սիյրէթին պինա օլունմասը վէ պինաէնալէյի
իտէալ առէմին հուսուլու տըր, հանի անըն
սէմէրէսի օլարագ ճէսէտ, ֆիքը, հիսսիյաթ վէ
ախլագ պիրլիքտէ նէմա պուլուր վէ Սլլահ ա-
զիմ իւշանըն խըլագաթը ինսանտաքի մագսէտ ի
մուզատտէսի նէթիճէփէզիլ օլուր :

Էվվէլէճէ տէնիլտիլի իւզրէ, չիմաթիյէտէք մէ-
քեաթիպտէ էն չոգ տիզգաթ՝ ֆիքըրին թալիմ ու
թէնվիրինէ վէրիլմիշ իտի, վէ էլպէթթէ թա-
լիմ ի ֆիքը էն պէճիտ պիր մէսէլէ իտիլի ին-
քեար էտիլմէզ, անձագ էյէր տիկէր ճիհէթլէր
իհմալ էտիլիյոր իտէ, պու հանլըն տըր : Սաղ-
լամ վէ չէվիք պիր ճէսէտին ֆաիտէլէրի մա-
լիւմ տիր, իշլէքիյէ հարտըմ էտէր, հօրուլ-
մազ, առէմ թիթիզլէնմէզ, չէվ ու չէթարէթ-
լի օլուր, վէ քէնտի նէֆաի հագընտա չոգ
տիւլիւնմէյիպ ախլըլէրէ խըտմէթ վէ մուս-
վէնէթէ ամատէ պուլունուր, վէ զայրիհա : ֆէք
ալա : էօյլէ իտէ ճէսէտին թալիմ ու թէրմիմի-
նէ տէ պէզլ ի էվգաթ էթմէք տէյմէ՞ օլ : Վէ
պէօյլէճէ էլաինէ վէ ուլուրն, թէվարիի վէ ֆէլ-
սէֆէնին հանընա հարէքէթի պէտէնիյէ տէր-
սի տէ հաղըչմա՞զ մը : Պատի ի մէսէրէթ տիր
քի, իշպու ինթիյաճ փէյտէրփէյ հիսս վէ իւշմալ
էտիլիյոր :

Մահսէտ տախի թէրպիյէ իաթէր, վէ պուն-
տա մէրամ հիսսիյաթ վէ արդուլարըն թէրֆի
գըլընմասըլէ հագիզի հիւննէ բաղիպ, ալա պիր
մէզագըն մէյտանա կէլմէսի տիր : Սիյրէթին
պինասընտա հիւսն ի թապիւթ փէք զարուրի
ամմա չօղտա իհմալ էտիլմիշ պիր ճիհէթ տիր :
Ժիմնասթիք թալիմի վէ թապիւթ միւթալէասը
մահսէտէնին թէրպիյէսինէ վէ թէրֆի ի մէզաղա
պիր տէրէճէյտէք խըտմէթ էտէպիլիր : Է-

տէպիյաթ ու էշարըն ասարը պէրկիւղիտէսի-
նին միւթալէասը պու խոստուտա ալա պիր
հարտըմճը տըր: Ֆազաթ անճազ պունլար ար-
զու օլունան մագսէտին հոսուլունա զայրի
քեաֆի տիրէր: Մահսէսէնին թէրպիյէսի ի-
չիւն ասլ վասըթա ֆիւնունը նէֆիսէնին թէս-
գիզ ու թալիմի տիր: Գատիմ ֆէյլէսուֆլար
մէսէլէյի պէօյլէ թէլագգը էտէրլէր վէ պու սէ-
պէպտէն՝ պախոսուտ ֆէնն ի մուսիգիյի ֆէլսէ-
ֆէնին գըսմը սայարլար իտի: Էֆլաթ թունուն գաւ-
լինճէ մուսիգի անէնկ ըուհը ինսանինին անա-
սըրընըսա անէնկէ կէթիրէն պիր վասըթա տըր:
Վէ հագիգաթէն տէ իճրա ի անէնկ վէ խօշ թէ-
րէննիւմաթ հալընըզ գուլաղը խօշանտըրմազ,
իլլա հէսաս ըուհուն ալի վէ սէմավի շէյլէրէ
տօղրու հասրէթլէրինի տէ թէրվիճ էտէր, վէ
պու մագսէտտէն տիր քի մուգատտէս թէրէն-
նիւմաթ ճէնապ ը Հագգա սէճտէ վէ իպատէ-
թին մուհիմ պիր գըսմը տըր: Բէսսամըզ,
հէյթէլթրաչըզ վէ ֆէնն ի միւմարի ասարը նէ-
ֆիսէնին սէյր ու միւթալաասը տա կէօզլէրի
մահգուզ գըլմաղլէ պէրապէր հագիգի հիւսնին
թագտիրինի վէ մէզագըն թէրֆիրինի մուճիպ օ-
լուր: Եա պունլարըն սատէճէ իչիտիլիպ սէյր
էտիլմէսի տէյիլ տէ պիզգաթ իհտաս վէ իճրա-
սը իչիւն իսթիխտամ օլունան գուլազ վէ փար-
մագլարտա, պօզազ վէ կէօզլէրտէ նէ՝ մէհա-
րէթ վէ հէսասըզ մէյտանա կէլիլր վէ պու տա
պիլմուգապէլէ ֆիքր վէ ըուհ իւզէրինտէ իճ-
ր է ի թէէսիր էտէրէք օրատա նա՝սըլ հիւսն ու
անէնկ մէյտանա կէթիրի: Պու տաիրէտէ մէք-
թէպլէրմիզլին չօզ նօզսանը հօգ մը տըր, վէ
հիթիյաճաթ նէ՝ տէրէճէտէ տէֆ էտիլիյօր:

Սօն հէրտէ, իրատէթին թէրպիյէսի կէլիլր:
Իրատէթին թէրպիյէսինէ, քի սիյրէթ պինա-
սընըն թէմէլի տիր, պաշ վասըթա ախլագի
թալիմ տիր տէնիլտի, վէ անտէ մէրամ իրա-
տէթին ախլագի հիւքսէք միյարա խօշ կիօնիլ
իլի վէ ճէրնալ իթաաթ էթմէյէ ալըշմասը տըր:
Իչպու միւհար ումուսէն մէվզու պիր գանուռն հա
շիւրիսը տըր: Չօճուզլար հախօտ նատան քիմ-
սէլէր միւհարա քէնտիլիքլէրինտէն մալիք տէյիլ
տիրէր: Խաարիճտէն պիրի անլէրէ քեկպիլն հա
հմը հալինտէ միւհարը թագտիմ վէ իճրասընա
տախի անլէրի ճէպը էթմէլի տիր: Պու պիտա-
յէթ տիր, վէ իթաաթըն էն ալա նէվի պու հօլ-
տա օլան տէյիլ տիր: Թապէն ատէմէ գօլայ վէ
խօշ կէլէն, ամմա ազլը սէլիմին վէ վիճտանըն
թաւսիյէ էթտիյի, ամմա ատէմէ կիւճ վէ նա-

խօշ կէլէն պիր ամէլէ դարչը տէրոնտէ տու-
յուլան կէօնիւսիզլիլիւ հէնիպ իրատէթի թագ-
տիմ էտիլէն հիւքսէք միյարա ինզըյատ էթտիր-
մէք, — իշթէ անճազ ազլը սէլիմին վէ միւ-
նէվիլէր վիճտանըն թասվիպ վէ թէճվիլ էթ-
տիյի մուճիպլէրին միւհարընա ֆէհիմանէ վէ խօշ
կէօնիւլիւ մուգապէլէ էթմէք իթաաթըն էն
հիւքսէք շէքլի օլուպ ախլագի թալիմտէ մէն-
զիլ ի մագսուտ տըր: Վէ մէքհաթիպտէ իչպու-
մագսէտին հասըլը իչիւն պէզլ ի մագտէրէթ
տէյմէ՞զ մի: Սատէճէ մալիւմաթ վէրմէք, հաթ-
թա նատիհաթլար վէ թագիրլէր ատէմի պու
նէթիճէյէ հէթիչտիրէմէյլէր, պունուն իչիւն էֆ-
քհարըն թէտրիճէն վէ մունթագամէն թէրֆի
ու թէնվիլի վէ իրատէթին պիլ ֆիլի վէ տէվա-
մի թէրպիյէսի, թապիր ի տիկէրլէ նագարի վէ
ամէլի ախլագ վէ տիյանէթ թալիմի լազըմ տըր:
Բապըրմըզ Յիսուս Բիստոս հագընտա օղու-
յօրուզ քի, Բէնտիսի հէր նէ դատար Օղու-
պունունտու իտէտէ, իթաաթ հօլուլէ քէմալա
վասըլ օլտու: Իմտի էյէր օլ գաթ ը գուտսիյէթ-
սըֆաթ իչիւն հալ պէօյլէ իտի իտէ, հա պիզ
տիւլիլին ատէմ օղուլարը իչիւն անտէն ֆարգ-
լը օլապիլի՞ր մի: Վէլ հասըլ, սալթ մուալլի-
մին միւրէսպի հալինտէ մէվգիի անը թալէպէթ-
տիյի իչիւն տէյիլ, սալթ ատէմին գէմանի վէ
ուխրէվի սաաաթի, ախլէլէրին ըէֆահիլէթի
վէ ճէմիլէթ ի պէշէրիյէնին հիւսն ի մուաշէրէթի
պէօյլէ իճապ էթտիյի իչիւն տէյիլ, իլլա իթա-
աթ ալէմ ու ճիհանընը գանունը մութլագը
օլտուղու իչիւն, իրատէթ իթաաթա թէրպիյէ
էտիլմէլի տիր:

Իմտի մէվգու ը պահսըմըզ օլան սիւալը թէք-
րար էտէլիմ, Բի՞մ տիր միւթէպլէմ: — Հէմ-
անէնկ թալիմ ու թէրպիյէ ալմըլ օլան տըր:
Բի՞մ տիր հէմանէնկ թալիմ ու թէրպիյէ ալմըլ
օլան: — Հըֆըլը սըհէթի էյօրէնմիլ վէ ճէսէտի
չէվիքլիյէ վէ իչկիւզարըղա ալըշմըլ, ֆիքրինի
ֆաիտէլի մալիւմաթ իլէ թէզիին վէ տօղրու
միւթալաայա թէրպիյէ էթմիլ, հիւսն ի թապի-
աթ սահիպի վէ իրատէթինի մատունընա խըտ-
մէթ, էմսալընա մուալէնէթ վէ մաֆէվգինէ ի-
թաաթ էթմէյէ ալիմ էյլէմիլ օլան ատէմ տիր:

ՄԻԼԼԻՅԵԹՓԵՐՎԵՐԼԻՔ(*)

Խանըմլա՛ր, հայսիյէթինի, աինինի, հագ-
գընը վէ թարիխինի մուհաֆազայա ազմ
էթմիշ պիր միլլէթ օլմազ իսթէյօրուզ: Պուռն-
լարըն հէփսինի մուհաֆազա էթմէք ի-
չին, պու մուհզէզ հագղարը փարմադ-
լարըմըզը քէսմէտէն էլիմիզտէն, պու ուլվի
աթա թօփրաղընըն խայալընը կէօքսիւսիւլիւ
փարչալամատան դալպիմիզտէն չըդարամայա-
ճադ դատար մէվճուտիյէթիմիզի մուհաֆազա
իչին տինտար, հայսիյէթլի, չալըզդան օլմազ-
լէ պէրապէր պաշդա պիր չէյ տահա լազըմ
տըր: Օ տա հէր չէյտէն էվլէլ չիտաէթլէ միլ-
լէյէթփէրվէր օլմազ տըր: Պիր միլլէթ, պիր
միլլէթ հալինտէ դալմազ, էօթէքի միլլէթլէրէ
գարըն մէվճուտիյէթինի մուհաֆազա էթմէք
իչին մութլադ միլլէյէթփէրվէր, չիտաէթլէ
միլլէյէթփէրվէր օլմալը տըր: Պու միլլէյէթ-
փէրվէրլէք տիր քի թիւրք միլլէթինի էվվէլա
պէօլիւք պիր միլլէթ հափմըլ, ֆազաթ պու
հիսսին պիզտէն կիթմէսիլլէ թարիխի չէրէֆի-
միզիէքսիլթմիշ, պիզի ինհիթաթա տիւշիւրմիւշ
տիր: Եինէ տիւշմէնլէրիմիզտէ պու միլլէյէթ-
փէրվէրլէք տիր քի օնլարը հարըմ ապր էվվէլ
հալա պու կին սիւտճիւլէրիմիզ, պիլմէմ տա-
հա նէլէրիմիզ տէյու թահդիր էթտիյիմիզ Պուլ-
դարլարը պիր միլլէթ, էվրօփա խաթրընը սա-
յաճադ պիր միլլէթ հալընա կէթիրմիշ, Ֆա-
թիւլէրին, Սէլիմլէրին հիւքմ սիւրտիւլիւ թիւրք
իւլքէլէրինի օնլարա չիյնէթմիշ տիր: Միլլի-
յէթի իլէ իֆթիխար էթմէյի պիլմէյէն, միլլի-
յէթինի սէվմէյի պիլմէյէն, միլլէյէթ հիսսէրի
իլէ ույանմասը էն կէրիտէ գալան պիր միլլէթ
մաէթթէտսիւֆ պիլլէր, Օսմանլը թիւրքլէրի
իլ: Թիւրքլիյիմիզին իֆթիխար էտիլէճէք պիր
չէյ, թիւրքլիւք փէք պէօլիւք վէ մուհզէզ
պիր չէյ, ինկիլիլլիք, Ալմանլըզ, տահա պիլ-
մէմ նէլիք հանընտա մէվզի ալաճադ պիր միլ-
լէյէթ օլտուղունու տիւշինսէթտիք: Պու միլլի-
յէթիմիզի, թիւրքլիւլիւմիզիւ սէվմէյէք պիզի
մէմլէքէթէ լա գայտ հափմըլ տըր: Մէմլէքէ-
թի պաշտան պաշա տօլաշըրսանըզ թիւրքլէր
մէմլէքէթէ հապանճը տըրլար, մէմլէքէթիմի-
զի սարան պու խարապը, տիւնհանըն էն գա-
պիլլէյէթլի վէ էն կիւզէլ մէմլէքէթինի պիր

խարապայա չէվիրէն պու լազայտինին պիրին-
ճի սէպէպի միլլիյէթիմիզի սէվմէք, օնու իֆ-
թիխար էտիլէճէք, օնա հիւրմէթ էտիլէճէք
պիր հալէ գօյմազ խաթրըմըզա հիւ կէլմէմէսի
տիր: Պէօլիւք տէտէլէրիմիզին թիւրքիսթան-
տան պուրայա, պու մէմլէքէթլէրէ իւք կէլտիք-
լէրի վազըթ պիր գաշ հիւզ աթլը, քիւշիւք
պիր գապիլլէ իտիլէր, ֆազաթ հիւրէքլէրին-
տէքի պու թիւրքլիւք հիսսի իլէ հիւլ էլլի սէ-
նէ տիր փայլաշմազլա պիթմէյէն պու մուհզ-
զամ մէմլէքէթի գապթ էթտիլէր: Պիզ օնլա-
րըն էվլատլարը, նէ գատար ազմիէրվէր վէ
պէօլիւք աաէմլէրին էվլատլարը օլտուղունու-
զու ունութտուղունուգտան սըր քի միլլիյէ-
թինէ կիւվէնէն տահա քիւշիւք միլլէթլէր,
միլլիյէթլէրինի իլէրի կէօթիւրմէք իչին գա-
տըն էրքէք տիւշէրի թըրնազլարըլէ օթուզ
սէնէտէ պիրէր էվրօփա միլլէթի օլան քիւշիւք
միլլէթլէր կէլտիլէր, պիզի կէնիյօրլար: «Հէ-
փիմիզին աղընտա Եաշայաճաղըզ» տէյու պու
կիւնլէրտէ պիր թապիր վար: Պիզի էօլտիւր-
մէք իսթէյօրլար, ֆազաթ պիզ հաշայաճաղըզ
տէյօրըզ: Պու «Պիզ» տէտիյիմիզ չէյ աճէպա
քէնտի քիւշիւք պէնլիքլէրիմիզ մի: Եաշամազ
իսթէյէնլէր աճէպա Այիշ հանըմ, Լամիէ հա-
նըմ, Ահմէտ պէյ, Մէհմէտ պէյ, ֆիլան ֆա-
լան պէյլէ՛ր մի, խայըր: Չաթէն մաազ Ալլահ
սէվկիլիւ մէմլէքէթիմիզ մահվ օլտա տա պու
քիւշիւք պէնլիքլէրիմիզ պէլքի եինէ հաշայա-
ճադ տըր: Ֆազաթ տիգգաթ էտինիլ: «Եաշա-
յաճաղըզ» տէտիյիմիզ գէման պիզ պէօլլէ չախ-
սի հայաթլարըմըզ վիզայէ էթմէք, շանըզ,
չէրէֆսիլ, էսիր վէ նամուսուղ հաշամազ իս-
թէմէյօրուզ: Տիւշմէնլէրիմիզ պիզէ ալթուն սէ-
րայլար հափսալար, պին տիւրլիւ իթինալարլէ
պիզի պէսլէսիլէր, պիզ էօլլէ հայաթը իսթէ-
մէյօրուզ, պաշգա պիր հայաթ իսթէյօրուզ,
քէնտի հայաթըմըզը, թիւրքլիւք հայաթըմըզը!
Իշթէ հաշամազ իսթէյօրուզ տէրքէն պու հա-
շատըզընը իսթէտիյիմիզ չէյին թիւրքլիւք օլ-
տուղունու պիւթին չիտաէթիլլէ հիսս էտեր-
սէք արթըզ պիզի կէնմէք, պիզի էօլտիւրմէք
գապիլ տէյիլ տիր:

Շիմտիյէ գատար հուտունտան կիրիպ չըգ-
տըզճա՝ քիւշիւք Պուլղարիսթանը՝ գօճաման
թիւրքիատան տահա մունթազամ, թէմիլ վէ
մամուր կէօրմէքլէ թէհամմիւլ էթտիք: Ֆա-
զաթ պունու հափմազլէ թիւրքլիւլին չէրէֆինէ
խըյանէթ էթտիք, պիզ թէհամմիւլ էթմէյէ-

(*) Խալիտէ հանըմըն Տարիւլֆիւնուն տա-
լօնունտա Միւսլիւման գատընլարա իրատ էթ-
տիյի նութգտան միւզթէպէս: Բահնիւնա

ճէքտիք : Թիւրքիա քիւլիւք պիր Պուլղարիս-
թան կիպի տէյիլ տիւնհանըն էն պէօյիւք տէվ-
լէթլէրի, տիւնհանըն էն պէօյիւք մէմլէքէթ-
լէրի մամուրիյէթինտէ օլաճագտը, էյէր օլա-
մատը իտէ գապահաթ քիօմտէ : Թիւրք օլմասը-
նը ունուտան պիղլէրտէ, էրքէք վէ գատընտա
տա : «Թապիի գատընլար պու կիւն գապահաթ
նէտէն պիղտէ տիր», տէրլէր, տէյիլ մի : էվվէթ
գատընլարտա տա : Թիւրք գատընլարը հէր
չէյտէն էվվէլ Թիւրք գատընը օլտուգլարընը
հիսս էտէ խիլէր, Թիւրք անալարընըն հէփսի
չօճուգլարընա հէնիլմէզ, հըզըլմազ պիր Թիւրք
դայրէթի, միլլիյէթինի սէվմէք վէ հիւքսէլթ-
մէք աչըր աչլայա խիլէր, մէմլէքէթիմիդ չիմ-
տի պաչգա, փէք պաչգա օլուրտը : Պիր միլլէ-
թէ՝ օ միլլէթի հէկիանէ իլէրի կէօթիւրէճէք
հիսս օլան միլլիյէթիփէրլէրիք աչլանապիլ-
մէսի էվվէլա գատընլարըն միլլիյէթիփէրլէր օլ-
մալարընա պաղլը տըր, պու հէր հէրտէ մու-
հաղգաթ սուրէթիտէ լաղըմ տըր : Գարտաչլա-
րըմ պուսուն իչիւն պէօյիւք մէքթէպլէրտէն
չըզմազ, սէնլէրէթէ թահսիլ կէօրմէք լաղըմ
տէյիլ տիր : Պու կիւն հէփիմիդ տիւնհատա էն
չօք Թիւրքլիւյի սէվմէք էլպէթ Թիւրքլիւյիւն
չան ու չէրէֆի, իսթիգպալը մասուն օլուր :
Հէփինիդ չօճուգլարընըղա Թիւրք չօճուղու չէ-
րէֆի, Թիւրք չօճուղու իսթիգպալի նամընա
աճ գալմաղա գաթլանըպ պիր թահսիլ վէրտիր-
սէնիդ, հէփինիդ չօճուգլարընըղն գալպինի էն
պէօյիւք հիսս ի մուհապպէթլէ, Թիւրքլէք իլէ
տօլտուրսանըզ, հարընըն Թիւրքիասը պաչգա,
հարընըն Թիւրքլէրի պաչգա օլուր, հարընըն
Թիւրքիասը թէմիդ, մամուր, դուվվէթլի, հա-
րընըն Թիւրքլէրի ճանլը, չալըզան, դայրէթլի
օլուրլար, հարընըն Թիւրքիա պէօյիւք տէվ-
լէթլէր հանընտա մէվգիինի ալըր : Նարընքի
Թիւրքլէր պէօյիւք միլլէթլէր հանընտա հէր-
լէրինի ալըրլար : Էմին օլունուզ միլլիյէթինի
տէրին վէ պիլիլի պիր մուհապպէթլէ սէվէն
միլլէթլէր հիչ պիր վաղըթ միւնդարըզ օլմագ-
լար : Օնլարը հաթթա մաղլուպիյէթ, հաթթա
ֆէլաքէթ պիլէ էօլտիւրէմէզ : Յրանսըզ միլլէ-
թինի Ալմանլար պիր տահա պաչլարընը գալ-
տըրտապաճազ գատար տէօյէրլէր, մէմլէքէթ-
լէրինի էգլէրլէր, ֆաղաթ Յրանսըզըզ դուրու-
րու, Յրանսըզըզ մուհապպէթի օնլարը հիւրմի
պէչ սէնէ կէչմէտէն տահա մամուր, տահա
չանլը պիր Յրանսա հափտըրըր : Էվրօփա օր-
տուլարը տին դալղալարըլէ Ալմանիայը, սէ-

քէնէսինին հարըսը էօլմիւշ, խարապ պիր քիւլ
հըզընը հալինէ գօր : Ֆաղաթ հարըմ աւրտա
պու Ալմանլըզ հիսսի օնլարը պիր կիւն էն պէօ-
յիւք միլլէթլէր արասընա չըզարըր : Տահա հա-
զընտան միսալ ալալըմ : Մէսէլա Եոնանըլլար
հիւղլէրճէ սէնէ պիղիմ էլիմիդտէ, իսթիգլալ-
աղզ վէ մէմլէքէթսիզ պիր միլլէթ հալընտա
գալմըքէն սըրֆ միլլիյէթլէրինի պու գատար
չօգ սէվմէլէրինտէն, միլլիյէթլէրի իչիւն չա-
լընալարընտան տօլայը տիւն պիղիմ էլիմիդ-
տէ իքէն մուրտար պիր ախօրա պէնդէյէն մէմ-
լէքէթլէրինի չիմաի պիր կէօրիւնիւզ : Քիւլիւք
Աթինալարը իսթանպօլտան գաթ գաթ թէմիդ
վէ կիւղէլ պիր մէմլէքէթ : Տիւնքի սիւտճի
տէտիյիմիդ Պուլղարիսըն փաթթաթլարը տա
էօյէ : Հաթթա էն քիւլիւք քէօյլէրինէ գատար
պիղիմքիլէրտէն պաչգա ! Նի՛չիւն : Օնլար Թիւրք-
լէրտէն նէ տահա դէքի, նէ տէ տահա գապի-
լիյէթլի տիրլէր : Նալընըզ միլլիյէթլէրինի պիղ-
տէն չօգ սէվլէրլէր, միլլիյէթլէրինի սէվմէք,
միլլէթլէրինի պէօյիւքլէր արասընա գօյաճազ
հէր չէյի հափմազ օլտուղունա ինանըլար :

ՄԻԼԱՆԼԵ ԱՄԳՐՈՍԻՅՈՍ

Պու գաթ Թ. Ի. 340տա Թրէվէլտէ տեղ-
տու : Ավօղաթլըզտա թալիմ օլունուպ Մի-
լանտա ելըլէլաի : Օրանըն Եպիսկոպոսը վէ-
ֆաթ էտինճէ տնըն խալէֆինի սէչմէք իչիւն
ճէմաաթ իքի փարթի օլտու : Ղալղա օլ գա-
տար պէօյիւտիւ քի, մէսէլէնին հալը իչիւն
Ամպրօսիյոսը տալէթէ մէճպուր օլտուլար : Օ
չօգ սէվլիմիչ պիրի իտի վէ նութգոնու պի-
թիրալիյնտէ, ճէմաաթ հէքալազ քէնտինի
Եպիսկոպոսլուղա տալէթ էյլէտիլէր : Միւ-
մալիյէյ քէնտինի պու իչէ լայրզ կէօրմէյէրէք
իսթինա էթտի, լաքին գալմ օ գատար իտ-
րար էթտի քի, էնճամ պու : Ալլահըն տալէթի
տիր տէյէրէք անը գապուլ էթտի :

Ամպրօսիյոս հէփ մալինի քիլիսէյէ պաղը-
լայըպ աղիմ դայրէթ իլէ պու հէնի իչէ դու-
չանտըր : Վաղթըն թարիխի իսթալարընա վէ
հանըլ թալիյէրինէ դարչը միւտաֆաատա
պուլունտու : Էն մէհուր իմիէրաթօր 8 այ
ապաշխարանի չէքիպ ալէնի պիր իթիրաֆտան
սօնրա անճազ քիլիսէյէ գապուլ օլունտու :
Ամպրօսիյոսըն ալօղաթլըզ քէնտինի մանթըզի
վէ մուգնի վաղար վէրմէյէ հաղըլլամըչ իտի
Անըն թաճընըն հըլտըզլարը օլան գազանտըզ
ճանլարը թատաա էթմէք իմքեանսըզ տըր :

ղերա անլերին սայլսը քէնտինէ վէ պիղէ նա-
մալիւմ տիր: Փագաթ անըն՝ աղիզ Օգոստոնոսը
Բրիտտոսս գազանմասը զիքրէ չայսն տոր:
Օգոստոնոս Միւնա կէլտիյինտէ, օրատա պիր
իյն ի պէսի մուալլիմի օլտու վէ Խրիսթիյան-
լըգ հազընտա եանլը թառավվուր ալմը օ-
լուպ ախլագսըղըղա տիւշմիւշ իտի: Օ Մի-
ւնտա Ամպրօսիյոսս թէստտիւֆ էթտի: Միւ-
մալիւշյի պու կէնձ փրօֆէսօրա աճայիպ թէէ-
սիր իչլէթտի: Օ անա եանլը թալիմաթ վէ
թառավվուրաթը ունութառտու, ամմա Օ-
գոստոնոս տահա քէնտինի Բրիտտոսս վագֆ
էթմէյէ հազըր տէյիլ իտի: Պու ճիւմէ իլէ
վալիաէսինին տուալարը, զամիրինին իղթի-
րապը վէ Ամպրօսիյոսըն վազարը անըն ճա-
նընը հագիգաթ աթէյիլէ հագմագտա օլտու:
Նիհայէթ հագիգաթտան մաղուպ օլարագ պիր
մախֆի մահալա գօշտու, օրատա Ալլահն
մուալլէնէթինի թալէպ էթտի: Բէնտինէ «Գալլ
վէ օգու» տէյէն պիր սէսա իշիտէրէք, Բօ-
մալըլար րիսալէսինին 13 իւնիւ պապ 13--14
այէթլէրինի օգուտու, վէ «Կիւնտիւլին կէզեր
կիպի հիւնն ի հարաքէթլէ կէզէլիմ... նիզա
վէ հասէտտէ օլմայըպ անճագ: Բապպ Յիսուս
Բրիտտոսը կիյինիզ» քէլամընը պիթիւրի պի-
թիւրմէզ, գալպի սէմալի նուր իլէ թէնվիր
օլունտու: Օլ զէման 32 սիննինտէ իտի վէ
քէնտինի Բապպըն իշինէ վագֆ էթտի վէ
Խրիսթիյան իմանընըն էն մուգթէտիր պիր
վաղը օլտու: Ամպրօսիյոս վէ Օգոստոնոս
քէնտի ասըլարընըն վէ մահալլէրինին րէ-
սուլարը օլտուլար: Ունութմայալըմ քի,
Ամպրօսիյոս սիյասի ումուրըն պաշնասան
Ալլահն իշինէ տալէթ օլունտու: Պէյլէ պիր
տալէթ սանա կէլտիյինտէ րագի օլաճագ-
մըսըն, զիրա հաստըն չօզ, ամմա իշինին
ազ օլտուղու պիր գէմանտայըզ, Բապպ իշին
իչլէմէյէ քիմ հազըր տըր:

Թարաւ

ՄԻՊԱՐ ՄԸՆՁԵՐԵԱՆ

Ստէմ եալընըզ պիր Պէյթուլահ տէյիլ,
հաթթա Ապիտ Ուլլահ տըր: Տիկեր մտիւղազաթ
Ալլահն պիլէմէզլէր, լաքին պիր լիսան ը սիւ-
քիւթ իլէ ինսանա մէլուաճէաթ էտիպ քէնտի-
լէր թարաֆընտան տա Խալիզի թէմճիտ էթ-
մէսինի րէճա էտէրլէր: Պու սուրէթլէ ինսան
պիւթիւն թապիաթըն քահանին տիր:

ՊՕՍՈՒՅ

ՏԻՆԻ

ԿԻԻՆ ՉԻՎԱԼ ՊՈՒԼՍԱՊՏԱ ՏԵՐ

ԵԱՐՐ ԿԻՃԻ ՄԻՆԱՍԻՐԱՍ ԿԱՍ. 25,6.

Ձէվալ պուլմագտա օլան կիւն պիր կէճէ
իխպար էտիյօր: Տիւնհա կիթտիքճէ տահա
էյի կիւնլէր պէքլէմէքտէ տիր, վէ պու նի-
շանկեանա վառը օլմագ իշին ճէմիյէթլէր,
շիրքէթլէր, էնվա ի թէրթիպլէր իսթիմալ էթ-
մէքտէ տիր, Կիւն տէ հէր շէյէ րաղմէն տիւն-
հա տահա զիյատէ զարանլըղա տիւշմէքտէ
տիր: Տիւնհանըն ախլագի քիւրէ ի հալասը
տահա քէթիւ, գալպլէր տահա գաթը վէ ի-
մանսըգ օլուպ տինի հիսալիաթ կիթտիքճէ էք-
սիլմէքտէ տիր: Կիւնէշ ուֆուդտա տալիմա
լէման էթմէյիպ, զուրուպա աճէլէ էտէրէք
կէճէյի խապլէր վէրտիյի կիպի, տիւնհա տախի,
թալիմին վէ րուհանի թէրթիպլէրին ճիւմէ-
սինէ րաղմէն կիւնահն զուլմէթ վէ տէնշէ-
թինէ տօղրու աճէլէ էթմէքտէ տիր: Բէլամ
Ուլլահ պիղէ կիւնահ վէ ֆըսըզ՝ «զուլմէթին
ամէլլէրի» տէյու թարիֆ էտիյօր, վէ պէյլէ
տիր: Արթմագտա օլան ֆըսըզ ուֆուճուր գա-
թըլաշմագտա օլան գօյու գարանլըզ կիպի
հարը կէճէյի իմա էտիյօր: Բապպըմըզ «Պա-
քիւրէլէր» թէմսիլիլէ ասիսի պունու թէէքիտ
էթտի, կիւլէյի կէճիքտի, պաքիւրէլէր ույու-
տու: Իքի պին սէնէյէ հաղլաշմը, հալա քի-
լիտէ կիւլէյի պէքլէյօր, սահիհէնտէ կէճիք-
տի, կէճիքէճէք, հարը կէճէյէ գատար կէճի-
քէճէք:

Տիւնհա կիթտիքճէ էյի օլույօր տէյու ալ-
շինէնլէր աճէպա պիր տէֆա քիլիսէյի հանի
միւլմինլէրի տիւնհատան գալարըսալար տիւն-
հալը նաճըլ կէթրէճէքլէր: Դարանլըզ տիյար-
լարա կիթմիշօլան ինճիլ նուրունու իսպաթ տէ-
յու կէթիւրմէքլէ պու շէյի թէքզիպ էտէմէզլէր,
Ալլտի չարգտան վէ զարպոսն միւնթէխապլար
թօփլայօր, Կէլին հաղըրլանըյօր, հարը կէ-
ճէյէտէք հաղըրլանաճագ, սայը թէմամ օլա-
ճագ, լաքին պու սայը թէմամ օլունճայա տէք
տիւնհա նէ՞ օլաճագ: Տահա կիւնահքետր,
տահա պէսնամ, կիւնահն շիտէթի եէտի
գաթ հանմըշ ֆուրուն կիպի օլաճագ, վէ ա՛հ
կէճէտէ, հարը կէճէտէ ուչրուստան աչաղը
եուվարընաճագ, լաքին պու հարը կէճէտէ
միւլմինլէրին աճվալը նէ՞ եէրտէ օլաճագ, անա
պիր նաղար էտէլիմ: Էֆէնտիմիզ գաթէն Պա-

քերէլէր թէմսիւնի քիւիսէյէ օլան ալագա- սընճա սէօյլէտի, իմտի պիզ տէ անա օ նօգ- թատան պագալըմ:

Էվլէլա, փհոս հալինտէ ալընտըգտա նե- սեդէրիս/սիսն հսիսնսի միւմինէ կէճէյի խապէր վէրիյօր:

Պէն պոռնտան պիր գաչ սէնէ էվլէլ տիւ- չիւնիւր իտիմ քի, բուհանի էօմրտէ պէօյիւ- տիւքճէ վէ ֆաւիլեա մէշղուլյէթլէրիմ էք- սիլտիքճէ Ալլահըն պագընտա տահա ագաս վէ տահա ֆախտէլի պիր սուրէթտէ իշլէյէպիլէ- ճէյիմ, լաքին ճէսէտին սիննէ մախսուս օլան գաիֆիլքլէրինի, ֆիքրին էսքիմէքտէ օլան գուվլէթ վէ գապիլլիյէթլէրինի, աչնի վա- գըթտա իշ թարլասընըն վէքիլմէքտէ օլան թօիրաղընը (եանի իմանսըզըզըն արթմասընը, վէ բուհանի շէյլէրէ գուլագլարըն ալըշմասընը) վէ դայրի սէպէպլէրի հիսասպա գօյմամըշմ: Ուղուս կիւնլէրին կիւնէլինտէ էվլինին գախի- րէսի հագգընտա թէտարիք կէօրմէյէն պիրի- նին, «Պէ տաէմ, գըշըն ուղոսն կէճէլէրի տէ վար», տէմէսի նէ գատար համագաթ իսէ, էօմրին հէր նէվ ֆուրսաթընը պիր սէնէ սօն- րայա թէէխիր էտէն միւմին իշին տախի քէյ- ֆիլէթ աչնի տիր, կէլմէքտէ օլան կիւն տէյիլ իլլա կէճէ տիր...:

Սանիէն, ծանըն ուշուշուզ վէ գանասընը հայի տախի կիւնէյի իխպար էտիյօր:

Էֆէնտիմիզ երնէ Պաքիրէլէր թէմսիւնտէ, «Ճիւմլէսի ուշուտուլար», տէյօր: Կիւնտիւղիւն ուշուտուլ թապիի օլմատըղը կիպի, կիւնէլէյին ուշանըզ գալմազ տախի դայրի թապիի տիր: Շէյթմանըն հանի գուլմէթին էն պէօյիւք վէ տէնիլէթլի պիր տուղաղը տախի ճանա ուշու- շուգուսէ կէթիրմէսի տիր: Նէ՛ գատար միւմին- լէր վէ քիւիսէլէր վար քի պիր պիւթիւն սէնէտէ պիր ճան պիլէ գաղանմագսըղըն սէնէյի իսթմամ կէթիրմիլէր, լաքին էնտիլէ, թէլաչ հա քէտէր պիլէ հիսս էթմէմիլէր: Պու ալըզըզ հայի մի՛ տիր: Պիր սէնէ պաշտան պաշա հիսսպը- նա պագմայան վէ քհար մը՝ հօգ իսէ դարար մը՝ էթմիլիմ տէյու տիւլիւնմէյէն պիր թիւճճար հա սէրիսօ տըր հա տիւմանէ: Իմտի քիւիսէլէր նէ՛ էտիյօրուզ, հիսսպընըզ պագըյօրմուշուզ: Տուա ճէմիլէթլէրի կէրմիլէթլի օլմուշ հա տա օլմամը, կէնճլէր, հա չօճուգլար հա տա հէր հանկը պիր կիւնտիւքտար թէվպէ էթմիլ հատա էթմէմիլ, գալղուսուզ պո՛ւ մը հօգ իսէ, էյի պիր վազ տինլէմէյօրըզ, քիւիսէլին մալիյէ-

ճէ իշլէրի աշաղը տիւլմիւշ, շու հա տա պու- շէյէ տաիր փարլազ բիփօրթլար էլտէ էտէմէ- միլի՞զ, մի տիր: Պու սօնկրաքիլէր ուշուգլամա տըր, ճանըն աննոզըղը տըր քի հէփ պու շէյ- լէր կիւնէլին ալամէթլէրի տիրլէր: Եարը կէճէ հագլաշմագտա տիր:

Սալիսէն, բուհարըմըզն, Բուհ իւլ գուսսըզ փապիյաքը կիւնէլին ալամէթի տիր:

Բէսուլի քիւիսէտէ մէյտանա կէլէն օլ գուվ- վէթլի ինթիպան վէ իւք միւմինլէրին իշլէմէսի Բուհ իւլ գուտա իտարէսինտէ նիւպէան էթտի: Բուհ իւլ գուտսսըզ իշ կէօրմէյէ չըզըշմազ վէ ինսանի, ազլի հասա մանթըզի քէլամ վէ խըսմէթլէրլէ ճանլար գաղանմազա ճալըշմազ Բուհ իւլ Գուտս վէ իտարէսինէ գարշը գասա- հաթ օլտուգտան պաշգա, հարը կիւն մէնդա- րէսինի իմա էտէն էն հէյպէթլու տէլի տիր: Պաքիրէլէր թէմսիւնտէ թէքրար տէնէլիմ: Պազ էֆէնտիմիզ նէ՛ տէյօր, օն պաքիրէլէր, օնուտա պաքիլէ, օնուտա կիւվէյիլի պէքլէյօր օնուտուտա գանտիլի վարիտի, օնուտա ուշու- տուլար, ֆագաթ ա՛հ ծի ահմազ չիւնքի հաղսըզ տըրլար: Յովհաննէս բէսուլ Բուհ իւլ գուտս հագգընտա «Մէս» տէյօր, հանի եաղ «վէ սիզին անըն թարաֆընտան ալաղընըզ մէհա (հաղ սիզտէ գալըր վէ պիր քիւմէնին թալիմ էթ-) մէսինէ ինթիյաճ հօգ տըր», (1 Յովհ. 2. 27.) Ատէմլէրի իզնա էտէճէք օլան պէն հա սէն տէյիլ Բուհ իւլ գուտս տըր, Յիսուսը իզլէթ- լէյէճէք օլան երնէ օ տըր: Իշ իշին հօլ աչան, պանա «Իշլէ» հա տա «Իշլէմէ», «Ֆիլան հէրէ կիթ», հա տա, «կիթմէ» տէյէն պէն օլմայա- ճաղըմ իլլա Բուհ իւլ գուտս օլմալը տըր: (Ամալ. 16, 6.) Նէ՛ հաճէթ, պա թէճրիպէ տախի պիլմէ՞զ Դիլիզ: Այնթապըն օլ պէօյիւք ինթիպանընտա վազ մատտէլէրի վէ շէհա- տէթլէր ճիւմլէսի վէ ճիւմլէ ազըզտան Բուհ իւլ գուտս հագգընտա իտի, զիրա իշլէյէն գուվ- վէթ քէնտիսի իտի, վէ սաֆի պիր թարգտա սէօյլէնէն սատէ քէլամլար փէք զարիպ նէթի- ճէլէրի միւնթիճ օլուր իտի, վէ պագէն պէն տէր իտիմ, «Ատէմլէրին իսէլա օլմասընըն թարիզի պու գատար սաֆի վէ գօլայ իքէն, անլէրի գանտըրմազա վէ թէվպէյէ կէթիրմէյէ պու գատար վագըթ վէ էմէք վէրմէքլէ նէ՛ գատար ահմազ իմիլիզ», Բուհ իւլ գուտս իտա- րէսինտէ էմէք ազ, մէյվէ չօգ, նէ՛ կիւզէլ պիր էօմր էվլէթ Յիսուս քէնտիսի տէ հաղսըզ գան- տիլլէրի օլան գըզլարա «Ահմազլար», «Սէֆիհ-

լէր» Թէսմիյէ էտիյօր: Ֆաղաթ պագ, ումում քիւլիսէլէրին աւվալը նէ՞ տիր, Բուհ իւլ գուտսն, օլ հէսսաս զաթըն, սուպուլի հա տա մէնֆի էմրլէրինի կէօղէթմէյէրէք իշ հափմագ: Գանտիւ վար (հանի Ալլահըն քէլամը), լաքին հաղ հօղ (հանի Բուհ իւլ գուտս): Ա՛հ իշթէ պու տըր րուհուն ուլլուտու վէ կէճէնին մէն- զարէսի, կիւվէյի զաֆիլ կէլտիյինտէ տիշարտա զալաճագ օլան տիւնհա աէյիլ, օ զաթէն նա- սիպինի սէշմիշ տիր, իլլա հազսըղ պաքիրէ- լէր, հանի Բուհ իւլ գուտսնըղ քիւլիսէլէր տիր: Պու շէյլէրի պիր հէյէթ հա տա պիր Ֆէրսո հալինտէ տիւլիւնիւրսէք, նէ՛ հէյպէթլի պիր մէնդարէ: Տիթրէմէմէք էտէմէգսին, կիւվէյի իշին հազըրլանաւըն, կէճէ հարըյատէք պէք- լէյէսին, ուլլուտան ուլլանաւըն, զափույա գատար կիտէսին, լաքին գափու գափալը: «Հազըր օլան զըղլար տախի Անընլէ պիրլիքտէ տիւլինէ կիրտիլլէրի կիպի գափու գափանտը, պատէհու օլ պիր պաքիրէլէր տախի կէլիւլ, էֆէնտի, էֆէնտի պիղէ աշ սէտիլէր, օ տախի ճէվապ վէրիպ, հազիգաթէն սիղէ տէրիմ քի սիղի թանըմամ տէաի:» (Մատթ. 25, 11, 12): Նէ՛ հէյպէթլու, նէ՛ հէյպէթլու:

(ՏԻԿԻՆ) ՇՈՒՓՍԻՍԷ Շ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Այնքապ

ԲԻՐԱՍՏՈՒ ԹԱՐԻԽԻՒՄ ՄԻ ՏԻՐ

Խրիսթիանըղ Բրիստոստա գահիր օլան Ալլահ իլէ միւլադաթ օլտուղու հալտա, պու տինին թէմէլի օլան գաթ թարիխի պիր շախ- սիյէթ մի տիր, հօգոս օ՛ պիր թաղըմ խայալ- փէրէսթ շաիրլէրին հա մուհարրիլլէրին իճատ- քէրտէսի օլան պիր րօմա՞ն մը տըր: Եախօտ էկէր օ թարիխի պիր զաթ իսէ, անըն թէր- ճէմէ ի հալընը վասֆ էտէն թահրիրաթլար շայանը իթիմատ էսէրլէ՞ր մի տիրլէր, հօգոս սօնրատան իշինէ էլ զարըշմըլ վէ թահրիֆ էտիլմիշ օլան հիքիայէլէ՞ր մի տիրլէր:

Եէտիմիդտէ պուլունան աէօրթ ինճիլլէր Բրիստոսն հայաթընը պիղէ թարիֆ էտէն հէկիանէ էսէրլէր օլտուղու հալտա պունդարըն մէվսուղ վէ իթիմատա շայան թահրիրաթ օ- լուպ օլմատըղընը թային էթմէք փէք մու- հիմմ տիր:

Եվվէլա շունը տէրխաթըր էտէլիմ, քի ին- ճիլլէրին թա իւք ասրտա Իազըրմըլ վէ թահ- րիֆ էտիլմէյէրէք պիղէ գատար հէթիշմիշ օլ- տուղունը թէհարրի էտէր իքէն, տիկէր հէր

հանլը թարիխի պիր գայտըն մէվսուղիյէթինի թէհարրի էթտիլմիւղ սըրատա գուլլանըլան տէլաիլտէն ֆարգլը պիր տէլիլ ալաւագա հազըրմըլ հօղ տըր:

Ելլիմիդտէ պուլունան ինճիլլէրին թա 4/ինճի ասրտան զալմա ինճիլլէրէ միւլթապըղ, հաթթա միւսահէն թէրճիմէլէրին անլէրտէն իճրա օ- լունտուղու տէրխաթըր էտիլիւրսէ, անլէրին պու 16 ասր զարֆընտա թաղիւր էտիլմէմիշ օլտուղու թէպէյլին էտէր: Պու ինճիլլէրին իքինճի ասր մուհարրիլլէրի թարաֆընտան զիքր օլունուպ իսթիշհատ էտիլմիշ օլմասը՝ պու ինճիլլէրին իւք ասր զարֆընտա հազըլ- մըլ օլտուղունը կէօսթէրի: Վէ շու կէչէն 50—60 սէնէլիք միւտտէթ զարֆընտա պու ինճիլլէրին շէտիտ թարիխի թէնդիտ փօ- թասընտան կէշտիքտէն սօնրա մէշհուր մու- հարրիլլէրին վէրտիլի գարար անլէրին, ագալի իւք իւլիւնիւն, Թ. Մ. 80տէն էվվէլ հազըրմըլ օլտուղու տըր: Եու հալտա Բրիստոսն թէր- ճէմէ ի հալինի վէրէն պու գուլլուտաթըն իւք ասրըն նըսֆընա հազըն պիր վազթտա հազըլ- մըլ օլան մէվսուղ վէ միւլթէմէտ թահրիրաթ- լար օլտուղու թէպէյլին էտէր:

Պու հազըլիյէթլէրին սատէլիլի վէ թապիի- լիլի տախի անլէրին թարիխի պիր զաթը թա- րիֆ էլլէտիլինի կէօսթէրի: Ինճիլլէրտէքի հազըլիյէթ պիր խուսուստա զայէթ շայանը տիղգաթ տըր: Անլէրտէ թէրսիմ էտիլէն զա- թըն չօճուղլուղունտան թա 30 սիննինէ գատար միւրուր էտէն միւտտէթտէ անըն միւճիգէլէր իճրա էթտիլի նէ զիքր օլունմուշ, նէ տէ իմա էտիլմիշ տիր: Պու 30 սէնէ միւտտէթ պիր քէօյաէքի ատի պիր խանէտէ վէ ատի պիր տիւքքեանտա տիւքիւթ պիր սուրէթտէ միւրուր էլլէմիշ տիր: Յիսուսըն 30 սէնէ սօնրա ալէնի խրտմէթինէ պաշլայրպ, ամմէնին էօնիւնտէ միլլէթին հազարը տըղգաթընը քէնտի իւղէ- րինէ ճէլպ էլլէտիլի իքի պուլուղ հա իւլ սէնէ զարֆընտա, թարիֆ էտիլէն վազըա- լարը տա թէտղիկ էլլէսէք, կէօրիւյօրըղ քի անտէտէ էհէմմիյէթ, իճրա էլլէտիլի միւճի- ղէլէրէ տէյիլ տահա զիյատէ քէնտինին ախ- լագի հայաթընա, թալիմաթընա վէ իտտիալա- րընա տըր: Յիսուսըն ալէնի հայաթընտա, մանավի սէլահիյէթինի իճրա էլլէտիլի միւճի- ղէլէր տէյիլ, իլլա իճրա էթտիլի միւճիգէլէրի քէնտինին ախլագի հայաթ վէ սէլահիյէթինի իս- պաթ էտէր: Տէմէք օլուր քի, Յիսուսըն հա-

յաթընտա աճայիպ վէ ֆարդ իւթ թապիէ օլան
բանուր, անըն միւսիդէլերինտէն զիյատէ,
մանավի հայաթը վէ զաթը տըր:

Իմտի սատէ պիր ուսուպտա թարիֆ էտիլ-
միշ օլան պու թապիի հայաթտա, տիւզմէ օ-
լաճագ, հա խայալըն իհտաա էթաիյինի ֆարդ
էտէճէ, պիր ճիհէթ հոգ տըր: Յիսուսըն հա-
յաթընտա էսատի իսուսուս ախլագի: Բանուր
օլտուղճա, Անըն թէրճէմէի հալինին փէք թա-
պիի պիր էսէր օլտուղը, վէ անը հագիդաթէն
կէօրմիւշ օլանլարըն հազմը իտիյի զահիր օ-
լուր: Էյէր պու էսէրէրին մուհարրիւլէրի
Չնճի տէհրտէ քէնտի խայալլարընտան պիր
աճայիպ րէսա իհտաա էթմէք միւրաա էթմիշ
օլտալարտը, էն թապիի վէ մագուլ օլան մէս-
լէք, չօճուղըզ վէ կէնճլիյինէ տախի պաղը
միւսիդէլէր աթի էթմէք, վէ աիկէր միւսի-
դէլէրինէ, չիմտիքինտէն զիյատէ, էնէմիյէթ
վէրմէք օլուր իտի:

Գրիտուսըն թարիֆի պիր զաթ օլտուղընը,
վէ անըն թէրճէմէի հալինին տիւզմէ պիր հի-
քհայէ տէյիլ, հագիդի պիր զաթըն նագլիյէթի
օլտուղունա տիկէր պիր տէլիլ, պու հայաթըն
իլք աարլարտա, թարիֆի պէչէր իւղէրինտէ
հասըլ էթաիյի աճաիպ նէթիճէլէր տըր: Թա-
իլք աարտա վուճուտա կէլմիշ օլան պիր ճէ-
միյէթ, պու թէրճէմէի հալլէրտէ թէրսիմ է-
տիլմիշ օլան, զաթըն հայաթը իւղէրինէ միւս-
սէս օլուպ, պու էսատար իչին հաշառլար,
վէ օ էսատար իչին իշքէնճէ վէ էօլիւմէ
րաղը օլմըլար տըր:

Իմտի Յիսուս թարիֆի պիր զաթ օլուպ,
Ինճիլլէր տէ անըն հայաթընըն մէվուզ թա-
րիֆի օլմաղլէ, Խրիսթիյանլըղըն մագուլ վէ
թապիի պիր տին օլտուղունը կէսթէրմէք
իչին, աօղրուտան պու հայաթը միւսթէլաա
էթմէմիդ իճապ էտէր:

Եկէր պիլ էվլէլա Մէլէքիւթ Ուլլահ արար
իտէք, Եկէր քիւլիւք շէյլէրի քիւլիւք քէօշէ-
լէրէ գօր իտէք, վէ ափուղուսուղու պէօյիւք
իւմիտլէրիմիլ իհաթա էտէր իտէ, օ զէման
սէնէլէրին միւրուրընտա վէ աօթլարմըղըն
պիղտէն ալրուլմառընտա մէֆիթուր վէ մէյուս
օլմայըլ:

ՄԻԹԻԹԻՆԵՎՎԻ

«ԲԱՆՆԻՒՄ»-ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԵՐԵՐԵՂԵՄԻ

ՇԵՐՈԳ ՀՈՒՍԱՐԻ ԻՃՐԱԹԸ

ՊԻՐԻՍ ՓԱՐԹԻՆԿԹՈՆ ՍԵՐՐԸ

Ճ.

«Նէթիճէ պէնիմ իչին տախի գարանլըզ
տըր, ֆագաթ պիր թասալվուր պուլուոսմ քի
պիղի չօգ իլէրի կէօթիւրէպիլիւր: Պու առէմ
պաշգա հէրտէ զաթլ օլունմուշ վէ ճէսէտի պու-
րայա վաղօնըն իչինտէ տէյիլ, տաճը իւղէրինտէ
կէլմիշ տըր,» տէտի Շէրլօգ ճէվապէն:

«Տաճը իւղէրինտէ՞ մի:»

«Էվլէթ, չօգ թօհաֆ տէյիլ մի, լաքին պիր
տէֆա վուզուաթա պաղընըզ, ճէսէտին օ նօգ-
թատա, հանի չըմէնտըֆէրին տէօնիւպ մագա-
լարա չարիւլարապ սալլանտըղը պիր մահալտէ
տիւլմիւշ օլմասը սալթ պիր թէսատիւֆ նէթի-
ճէսի օլմաղ: Վաղօնըն իւղէրինտէ օլան պիր
մատտէյին տիւլմէսի էն չօգ մէլուղ օլան մա-
հալ պուրասը տըր: Պու քէօշէլէր վէ սարսըլը
վաղօնըն տէրունինտէ օլան մատտէյէ թէսիւր
էթմէք: Ես պու ճէսէտ վաղօնըն տամընտան
տիւլմիւշ օլմալը, հա պու վաղըս պու քէօ-
շէյէ թէսատիւֆ էթմիշ օլմալը: Պիր տէ չու-
ղան մէսէլէսին հիսապա ալ: Պիլա չիւպէ
պու առէմ պաշգա հէրտէ հարալանմըլ իտէ
պուրատա գան օլմաղ իտի: Հէր պիր ալա-
մէթ քէնտիճէ մանատար տըր վէ ճիւղէսին
պիր արայա կէթիւրտիլմիլտէ պիր նէթիճէ թէլ-
քիլ էյլէրէլ:»

Օ անտէ պիլէթին օլմամասը ֆիքրիմէ աօ-
ղուպ, «Պիլէթ մէսէլէսի տէ պու գըյասընըզ
թաստիւգ էտէր,» տէյու պաղըրտըմ:

«Էվլէթ, մագթուլուն հանընտա պիլէթ
օլմամասընը թէֆսիւր էտէմէյօր իտիք: Պու
հէր շէյի թէֆսիւր էտէր:»

«Վաքին ֆարդ էտէլիմ քի, պու տէտիլի-
նիլ կիպի օլտուն, Եինէ պու սըրըն հալլ էթ-
մէքտէն չօգ իրաղտա պուլունույօրըզ, Հագի-
թաթը հալտէ մէսէլէ սատէլէչմէյօր, անճագ
տահա աճայիպ գարանլըզ պիր հալ քէսպ է-
տիյօր:»

Հօլմա, «Պէլքի էօյլէ տըր,» տէյիպ պաշընը
կէօքտինէ էյտի վէ կէօղլէրին գափայըպ,
թրէնիմիլ Ուիլվիլ սթասիյօնընա Եթիլինճէյէ

գատար սիւքիւթ վէ տաղըն պիր հալտա գալ-
տը : Օրայա եթիշտիյիմիզտէ պիր արապա
չաղըրըպ օթուրտուգ վէ Միգրօթիւն քեա-
ղըաընը գօնուհտան չըգարըպ , «Պու կիւն
պիր գաչ վիդիթա վերէճէք եթիշտիյիմիզ վար ,
զանն էտերիմ իւք կէօրիւշէճէյիմիզ՝ Սըր ձէյմ
Ուօլթըր օլմալը տըր ,» տէտի : Պու մէշնուր
մէժուրըն գօնաղը Թէմզ գըյըսընտա կիւզէլ
պիր քէօչք օլուպ , էթրաֆը կիւզէլ պաղչէլէր
իւէ մուհաթ խաի : Օրայա վասըլ օլտուղու-
մուղտա փուս պիր ազ տաղըլմաղա վէ շէմսին
փերթէվէրի կէօրիւնմէյէ պաչլամըլ խաի :
Չանը չալտըղըմըզաա խըզմէթճի դափույու
աչաը վէ «Սըր ձէյմա էվաէ՝ մի տիր ,» սիւա-
լըմըզա ճէվապէն՝ «Սըր ձէյմա պու սապահ
վէֆաթ էթտի ,» տէտի :

Շէրլօգ թէաճճիւպ իւէ «Աճա՛յիպ , նասը՛լ
օլտու տա վէֆաթ էթտի» տէյու նիտա էյլէտի :
«Պէլքի իչէրի պուլուրուպ պիրատէրի եիւզ
պաչը վալէնթին իւէ կէօրիւշսէնիզ տահա էյի
անլարընըզ ,» տէտի խըզմէթճի :

«Էվվէթ , էյի օլուր քի իչէրի կիրէյիմ ,»
տէտի վէ իչէրի կիրիպ պիր նիմ գարանըզ
սալօնա օթուրտուգ : Պիր գաչ տաղիգէ սօնրա
50 հաչլարընտա ուղուն պօյլու , ուֆազ սա-
ղալը , հաղըրըպ պիր ատէմ իչէրի կիրտի ,
պու Սըր ձէյմսին պիրատէրի խաի կէօլլէրինտէ
օլան գըրմըղըղը , եիւզիւնտէ նիւմայան օլան
ալայիմ ի քէտէր վէ հէյէճան վէ սաչլարընըն
տաղընըղըղը չու դաֆիլ էլէմին նէ տէրէճէտէ
աղիմ օլտուղուհու կէօթէրիյօր խաի : Միւսա-
իւշն օլ տէրէճէ փերիւշան խաի քի լաղըրտը
պիւէ էտէմէյօր խաի :

Եիւզ պաչը վալէնթին կիւճ պէլա թէքէլ-
լիւմ էտէրէք , «Պիրատէրիմին վէֆաթընա չու
տէհշէթլի վաղըա սէպէպ օլտու : Սըր ձէյմ
քէնտի շէրէֆի վէ համուսու իչիւն զայէթ հէս-
սաս պիր ատէմ խաի , վէ պու վաղըայա տա-
յանամաղը , գալլի գըրըլտը : Քէնտի տաիւրէ-
սինին տաղիգ վէ մուսթաղամ օլտուղու իչիւն
տաիւմ մաղրուր վէ միւֆթէիւր խաի , լաքին
պու տարպէ քէնտինի մահվ էյլէտի ,» տէտի :

«Իւմիտ էտիյօր խաի քի պու սըրըր հալլ
էթմէք իչիւն պիւզ պաղը մալիւմաթլար վէրիպ
հարաըմ էտէճէք խաի ,» տէտի Շէրլօգ :

«Սիդի թէէմին էտէրիմ քի ճիւմլէմիզէ օլ-
տուղու կիպի պիրատէրիմէ տաիւ պու պիր
սըրըր խաի , զաթէն թէքմիլ մալիւմաթընը փօ-
լիս տաիւրէսինէ իւհազ էյլէտի : Գօտական Ուէս-

թին դիմէտիւէլ օլտուղուհա հիչ չիւպհէ հօզ
խաի , պուհտան ֆաղլա պիր շէյ պիւմէյօր խաի :

«Չաթընըզ պիւզի պիր ազ գիյատէ թէնլիւր
էտէպիլլի՝ րմիսինիզ :

«Պէն տաիւ պու պապտէ իչիթտիյիմտէն վէ
օղուտուղուհտան ֆաղլա պիր շէյ պիւմէմ :
Նէզաքէթիւզ օլմազ խաթէմէմ Մր . Հօլմա , ֆա-
գաթ շիմաի օլ տէրէճէ ֆիքրիմիզ ալթ իւսթ
օլմաչ պիր հալտէ տիր քի պու միւլապաթըմը-
ղըն խիթամ վէրիւմէսինի րիճա էյլէրիմ :

Օրատան չըզըպ արապայա օթուրտուղու-
մուղտա Շէրլօգ պանա տէօնիւպ , «Պու փէք
մէժուլին դայրի պիր զուհուրաթ տըր , աճէպա
պու զէվալլը ատէմ էճէլի՝ իւէ մի վէֆաթ էյլէ-
տի հօզ իսէ վաղիֆէսինտէ իմալ պուլուհտը-
ղը իչիւն վիճտան ազապը սէպէպինտէն ինթի-
հա՛ր մը էյլէտի : Պու ճիհէթի իւրիւյէ թէրք
էտիպ , շիմաիլիք Գօտական Ուէսթ իւէ իչթի-
ղալ էթմէլիլիզ ,» տէտի :

Սրապամըզ շէհրին գըյըսընտա ուֆազ թէ-
միզ պիր խանէ էօնիւնտէ տուրտու : Գօտակա-
նըն ինթիյար վալիտէսի օլ գատար մահղուն
վէ փերիւշան հալտէ խաի քի մալիւմաթ ալմազ
իչիւն չօզ պիր իչէ հարամաղը , լաքին հանըն-
տա պէնդինի աթմըլ , կէօղլէրի գըզարմըլ պիր
կէնճ գըզ տուրույօր խաի քի մաղթուլուն նի-
շանլըսը Միս վիօլէթ խաի , վէ օլ կէճէ մագ-
թուլու էն սօն կէօրէն պու գըզ խաի :

Մէրգումէ , «Պիր շէյ սնլայամայօրու՛մ
Մր . Հօլմա . օ քրաճհիսմէսէլէսիտէն պէրու
պիր տաղիգէ կէօղլիւմ հուճմաղըմ : կէճէ
կիւնտիւզ տիւշիւնէ տիւշիւնէ աղըմը զայիպ է-
տէճէյիմ : Պու վաղըանըն մանասը նէ տիր ,
պիւմէյօրու՛մ : Արթուր տիւնհաղա էն վաթան-
փէրվէր , էն ալիճէնապ պիր ատէմ խաի : Քէն-
տինէ էմիլիթ օլուհան պիր հիւքիւմէթ սըր-
ընա խիյանէթ էթմէքտէն իսէ սաղ գօլուհու
քէսիպ աթան պիր ատէմ տիր . քէնտինի թա-
նրյան հէր ատէմ իչիւն պու մանասըզ , խաթ-
րա կէլմէզ պիր մուսամա տըր ,» տէտի :

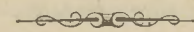
«Լաքին վաղըա մէյտանտա տըր , Մաու-
մուաղէլ :

«Էվվէթ , էվվէթ , էօյլէ օլտուղուհու գա-
պուլ էտէրիմ լաքին թէֆէիւր էտէմէմ :

«Փարայա ինթիյաճը վա՛ր մը խաի :

«Խալըր , մասրաֆը փէք ազ վէ մաաչը փէք
տօղուն խաի , պիր գաչ հիւզ լիւրա արթըլմըլ
օլուպ սէնէ պաչընտա տիւշիւնիւմիւզ օլաճապ
խաի :

«Յիքրինտէ հիչ պիր հէյէճան օլտուղուհու
ֆարգընա վա՛րմասընըզ մը , սէօյլէյիլիզ Միս
վիօլէթ , հէր շէյի աչըզ սէօյլէյիլիզ :

ՏՕԳ. Վ. ՓԵՆԱԳԵԱՆԱ ՆԻՎԱՊԸՄԸՉ

ՊՍՏ. Կ. ԻՍԹԱՆՊՈԼԻՏԵԱՆ

Տօգ. փէնպէհանըն՝ Րահմէթաւանըն 3-5 նօմ-
րօլարընտա պիղէ իթիրազ օլմագ իւզրէ եազ-
մը իտիյի պէնպէհանի միւթէլաա էյլէտիք:

Պիղիմ կէչէն սէնէքի Րահմէթաւանըն սօն
նօմէրօլարընտա եազմը օլտուղումըզ պիր սը-
լա պէնպէհանի մէվզու զախսըմը չու իտի:
Միսիս Հուայթ քէնտիսինի պիր փէյդամպէր վէ
Շէհատէթլէրինի տախի իլհամ ը իլահի տէյու
թագալիմ էտիյօր, վէ Շաքարապսիսիս իսէ ա-
նը վէ անըն «Շէհատէթլէրինի» պու սուրէթլէ
զապուլ էտիյօրլար: Հալ պու քի պիզ Միսիս
Հուայթըն թէնտիպէ ի թուհանիյէսինի վէ իւ-
համլարընը Բիթապ ը Մուգատտէստէքի նու-
պուվէթ վէ իլհամ վէ հէմ տէ ազլ ը սէլիմին
զապուլ էթտիյի էսասլար միյարընա վուրտու-
ղումուզաա, մէրգումէնին պիր նէպիյէ վէ քի-
թապլարընըն իսէ իլհամ ը իլահի օլմատըղընը
կէօսթէրմէք, վէ պու կիպի քիմսէլէրի փէյ-
դամպէր վէ անլէրին եազմըղլարընը իլհամ տէ-
յու գապուլ էթմէքլէ մէյտանա կէլէնէք թէն-
լիքէլէրտէն ճէմաթլարըմըզ սազընտըրմագ
իսթէսիք:

Տօգ. փէնպէհան իսէ քէնտիսինի մէյքիւր
պէնպէհանի Միսիս Հուայթըն պիր փէյդամ-
պէր մագամընտա միւտաֆաա էթմէք իւզրէ
կէրէք մէրգումէ վէ կէրէք անըն «Շէհատէթ-
լէրին» հազընտաքի պէյանաթըմըզ իթիրա-
զաթտա պուլսնույօր: Վէ լաքին աթիտէ կէօ-
րիւլէնէյի վէնլէ Տօգ. էֆէնտիսին իթիրազա-
րընտան պազըլար սալ մէվզու զախսըմը ի-
լէ տօղրուտան ալագատար օլմատըղը կիպի
անլէրտէն պազըլարը սա հազիգաթա մուղայիր
տիր:

1. Հալ ը վէնս վի մաղփիւրէր:—Տօգ. էֆէնտի
Միսիս Հուայթըն հալ ը վէնտի մաղփիւրէթէ պիր
տէլիլ տէյու թէլագըր էթմէսինի տաիր իգթի-
պաա էթմիլ օլտուղումըզ սէօլլէր իւզրէրինէ
«Անըն սաֆիլիյի խուսուտուտա նէ՝ գատար
թալիմէ միւլէթաճ իտիմ», իպարէսինի իլավէ է-
տէրէք Միսիս Հուայթըն սօնրատան պու էֆ-
քիարը թէրք էթմիլ օլտուղումը իտտիա է-
տիյօր: Լաքին պու իպարէտէն չու կիպի պիր
նէթիճէ չըզարըլմագ. զիրա պուրատա Մի-
սիս Հուայթըն ինթիյաճ հիսս էթմիլ օլտուղու-
թալիմ հալ ը վէնտ իլէ մաղփիւրէթ արասընտա-
քի ալագանըն եանըղ իտիյինէ տաիր տէլիլ,

անճագ անըն ապփիլիյին տաիր տիր: Էօյլէ ի-
սէ սօնրատան անլամը իտիյի՝ պու էֆքիարը-
նըն եանըղ իտիյի տէլիլ, անճագ սաֆի օլմա-
սը տըր: Հէմտէ մէրգումէնին պիւթիւն թէր-
ճէմէ ի հալիստէ թուհանի հայաթըն քէնտի
սատէլիյինի զայպ էտէրէք հալ ը վէնտ վէ թիւ-
յա կիպի հալար իլէ գարընըն իտիյի փէք ա-
չըզ պիր սուրէթտէ կէօրիւլմէքտէ տիր: Տօգ.
էֆէնտիսինի տէ գիք էթտիյի կիպի (նօմ. 4) օ
քէնտիսինի իւլիւնի իսէլաա եա տա սէլամէթի-
նի պիր թիւյա վասըթտաբըյա պուլույօր:

2. Րուհըն գիյարէթի վէ պիլիսա օյաւագ
եհրէ իւլիւլ գալընագ.—«Շէհատէթլէրին» տէ կէօ-
րիւյօրըզ քի Րուհ՝ Միսիս Հուայթընէրէտէ վէ
նէ զէման զիյարէթ էտէր իսէ օ պիլիսա օլա-
րագ եհրէ տիւլիւլ գալընագ: Վէ մէրգումէ
պու հալա տիւլար օլանլարըն տախի քէնտիսի
կիպի Րուհըն զիյարէթինէ մալիք օլմուլ իտի-
լէրինի իսթիւնթաճ վէ իտտիա էտիյօր: Պիզ
չու իքի հալարըն պիւրապիւր պուլուտմասընը
կէրէք Բիթ. Մուգատտէսէ, վէ կէրէք միւ-
միլլէրին հայաթընտաքի Րուհ իւլ Գուստուհ
սուրէթ ի ամէլ վէ թէնտիւրինէ մուվաֆըզ
կէօրմէտիք: Տօգ. էֆէնտի իսէ մուվաֆըզ ի-
տիյինի իտտիա էտիյօր: Վէ պուհա իսպաթ
տէյու Դան. 10. 7—Ծառքի վագըայը գիք
էտիյօր: Լաքին Տօգ. էֆ. եանըլըյօր, զիրա
կէօսթէրէնէյի չէյ պու իքի հալարըն պիւրապիւր
կիթմէսի տիր: Նէրէտէ Րուհըն զիյարէթի վար
իսէ օրատա պիլիսա օլարագ եհրէ տէվրիմէք-
լիյին տախի պիւրապիւր պուլուտմըզ օլմասը տըր:
Տօգ. էֆ. իսէ եանըլըզ Դանիլէ քիթապընտա
գիք օլուտան պիր վագըայը մէյտանա կէթի-
րիյօր: Պու վագըա իսէ մէվզու զախսըմըզ
ալագատար տէլիլ տիր. չիւնքի օրատա գիք
օլուտան հալ պիր թիւյա միւնասէպէթիլէ իլահի
սէտանըն հասըլ էթտիյի պիր ուլուլուղուզ տըր:
Տօգ. էֆէնտիյէ թէքար տէրիսաթըր էթտիր-
մէք իսթէրիզ քի Ամալ ը ըսուլտա վէ պիւ-
թիւն իլհամտա Միսիս Հուայթըն իտտիա էթ-
տիյի կիպի Րուհըն զիյարէթինին պու հալ իլէ
պէրապէր կիթմէսի կիպի պիր գաիտէ հօզ
տըր: Տահա գօլայը, պու կիւն Րուհըն զիյա-
րէթինէ մալիք իտիլլէրինէ ինանան Շաքարա-
պալար քէնտիլէր աճէպա քէնտիլլէրին փէյ-
դամպէրի կիպի հիսսիյաթլարընը զայպ էտէ-
րէք եհրէ տիւլմիւլ մի տիրլէր: Էյէր տէլիլ
իսէ, քէնտիլլէր մի եանըլըյօր, փէյդամպէր-
լէրի մի, հօզ իսէ Տօգ. փէնպէհան մը:

3. Քրիստոսը զոհուողը վե հասարկին լաղ-վը.—Միսիս Հուայթ Քրիստոսըն զուհուընտա հսրլէրին ազատ օլաճաղընը փէյղամպէրանէ ինպար էյլէտի: Լաքին պու էսրլէր հանկը էսրլէր տիր: Մէրգուճէ «Թհարխոնիզ», 1, 202, 254—260, 264—268, 368—359, վէ 367տէ Ամէրիգուտաքի մալիւմ էսարէթտէն պահս էտիյօր: Անըն Ֆիքրիի տօլտուրմը օլան պու էսարէթ տիր: Իմտի պիզիւմ իգթիպաս էթտիյիմիզ գըսմըն տախի պու էսարէթէ միւթէալլըզ իտիյի փէք մագուլ տըր: Հալպուքի մէզքիւր էսարէթ լաղվ էտիլտի, վէ հալա Քրիստոս կէլմէտի: Իմտի մէզքիւր փէյղամպէր-լիյի պու կիւն տիւնհանըն դայրի սէմթլէրինտէ մէվճուտ օլան էսրլէրէ եա տա տիւնհանըն սօնընտա մէվճուտ օլաճագ օլանլարա ալա-գատար տէյիւթէֆսիւր էթմէք «Շէհատէթլէր»ին միւթէվլիյաթընա մուզայիր տիր: Վէ Տօգ. էֆ հին զիք էթտիյի կիպի վահ. 6, 15, վէ Ես. 24, 4նին տիւնհանըն ախըրընա միւթէալ-լըզ իտիյի տախի մուսատտագ պիդ հագիգաթ տէյիւ տիր:

4. Ինխանըն քեպսիլի.—Պիզ Միսիս Հուայթըն պիր իլհամ տէյէ թագաիւմ էթտիյի պիր էմր իլէ գատընլարըն էլպիսէլէրինին եէր իւ-զէրինտէ իքի փարմաէ սիւրինմէսինի, պաշ-գա պիր իլհամտա իսէ անլէրին եէրտէն տօ-գուզ փարմազ եօգարտա օլմասընը պէյան էթ-միշ իտիյինի, վէ պէօյլէ քէյֆի մաէշա թէ-պէտտիւլ էտէն պիր գանուըն իլհամ օլմազ իտիյինի իտտիա էյլէմիշտիք: Շէօյլէ քի պու-րատա ասըլ մէվզուը պահսըմըզ փարմազա-րըն սայըսընտա տէյիլ անճագ պու սայընըն թէպէտտիւլ էթմիշ օլմասընտա տըր: Տօգ. էֆէնտի իսէ ասըլ մէվզուը պահսա տաիր պիր իթիրազտա պուլուռնմայըպ պիրինճի իլ-համտա էլպիսէլէրին եէրտէն իքի փարմազ, աշաղը տէյիլ անճագ 2 փարմազ եօգարտ տէ-յու թէրճէմէ էտիլմէք կէրէք իտիյինի պէյան էտիյօր: Փէք էյի պուըն գապուլ էտէյիւմ, լա-քին պուռնտան նէ՞ չըգար:

Տօգ. էֆէնտի պուռնտան՝ «Ֆիքրիմիզին քէօրլէնմիշ» օլուղուընը իսթիտալ էտիյօր: Պու նէթիճէսինի «մանթըգի» կէօրէմէտիք: Խուսուտաքի քէնտիսի պու գատընլարըն ֆիս-թանընա տաիր Միսիս Հուայթա «իլհամ» կէլ-տիյինի վէ պու իլհամըն սօնրատան թէպտիլ էտիլտիյինի գապուլ էտիյօր: Իքի փարմազ աշաղը եօգարը, պիզճէ ֆարգ էթմէզ պու չէյ

պիզիւմ իթիրազըմըզա պիր ճէվապ թէլքիլ էտէմէզ:

5. Միսիս Հուայթըն քեյպիլի.—Պիզ Մի-սիս Հուայթըն թէվպէլէրինին իւզ տէֆա թէ-քէրրիւր էթմիշ օլմասընտան՝ մէրգուճէնին քէն-տի հիսսիյաթընա փէք չօդ գափըլմը իտիյինի, վէ պէօյլէ տիւզէնսիզ պիր հիսսիյաթ իլէ թէվպէ կիպի հայաթի պիր թէճրիպէտէ պիլէ զաիֆ պուլուռնա պիր զէվալլը գատը-նըն փէյղամպէր մագամընտա գապուլ օլու-նաճայաճաղընը իտտիա վէ իսթինթաճ էթ-միշտիք: Տօգ. էֆէնտի իսէ պու իւզ թէճրի-պէլէրտէն անճագ պիրինին թէվպէ իտիյինի, օլ պիրլէրին իսէ ֆարգը հալէթ ի բուհիյէտէն օլուղընը կէօսթէրմէյէ չալըյըյօր, հալպու-քի հագիգաթը հալտէ պիզիւմ տէտիլքէրիմիզի տահա թաֆսիլաթլը պիր սուրէթտէ թաստըզ էթմէքտէն պաշգա պիր չէյ եափմը օլմայօր: Վէ վէրաիյի թաֆսիլաթտա չուըն տէմէք իս-թէյօր քի պու իւզ թէվպէլէր քէնտիյինի (տօգ-թօրըն) չօճուղուղուռնտա պէպէքէրին գույու-տան չէքիլի իտիյինի տաիր թաշըմը օլուղըն էֆքեար կիպի չօճուղճասընա էֆքեարլար տըրլար (նօմ. 4): Էյէր Տօգ. էֆէնտիսին պու տէտիյինի գապուլ էտէր իսէք, (1) Միսիս Հուայթ թէվպէսիզ գալըյօր: Զիրա տէօր տիւնճի տէֆա օլարազ պաշգա եէրտէ անըն թէվպէ էթտիյի զիք օլուռնմայօր: Մատամ քի պու իւզէրտէ Տօգ. էֆ հին չօճուղուղ էֆքեարը կիպի չէյէր տիրլէր, Էօյլէ իսէ Միսիս Հուայթ հալա թէվպէսիզ մի տիր: (2) Միսիս Հուայթըն 9—17 սիննլէրի արասընա աիւլէն օլ պիր իշ-լէրի տէ պու նէվտէն չօճուղըզ օլմալը տըր: Զիրա օ միւտտէթ զարֆընտա քիլիսայա ազա օլույօր, իլհամ ալըյօր, թէպչիր ի պէշարէթէ չը-գըյօր վէ տաիրէ, (3) Պու էֆքեար պիզգաթ Միսիս Հուայթըն իտտիալարընա մուղայիր տիր, զիրա օ պիր փէյղամպէր մագամընտա քէնտի 9—17 սիննլէրինէ պիլէ աճաիպ պիր մանա վէրիյօր: (Թէսթ. 1. 29:) (4) Ատի պիր գըզըն պիլէ 9—17 սիննլէրինի չօճուղըզ միւտտէթի ի-չինտէ սայմազ տօղրու տէյիլ տիր, գանտէ գալտը պիր «նէպիյէ»նին!

6. Քրիստոսը զոհուողը վե վազք քայինի.—Պիզ Տինճի պէնտիմիզտէ հալընըզ Գալսախան-լարտան պահս էթմիլիզ, վէ օրատա տէմէք իսթէտիլմիզ չու տըր քի Միսիս Հուայթ տա արալարընտա օլուղըն հալտէ Գալսախանլար վազթ թայինինտէ եանըլմը տըրլար: Իմտի

Տօգ. էֆէնտինին պու պէնտտէն Շարաթա- պահլարա տաիր չըգարտըղը նէթիճէ եանըլ տըր: Տօգ. էֆէնտի «Շարաթապահլարըն Բրիս- տոսըն զուհուը իչին թարիս թային էթմիշ օլտուգլարը հիչ իսպաթ օլունամաղ» կիպի պիր իտտիատա պուլընըյօր: (Նօմ. 3) Պունտա տա եանըլյօր: Միսիս Հուայթ Բրիստոսըն «սէմավի գուտս իւլ ադտասա կիրտիյինի» գա- պուլ էթտիքտէն սօնրա պիլէ տէյօր. «Պէն կէօրտիւմ քի Բրիստոսըն գուտս իւլ ադ- տաստա պուլունամաղը վազթ սայքի պիթմիշ տիր:» (Early Writings, 58): Հարֆ իլէ օղ- րաշմայօր իսէք, պու սէօղիւն մանասը նէ՞ տիր: Վէ պու «սայքի պիթմիշ»ին իւզէրինտէն ալթմըլ սէնէ կէշտի, վէ Բրիստոս հաւա «Գուտս իւլ ագտաստա» տըր! : Թէքրար. — «Վահի քիթապընտան տէրսէր «նամ քիթա- պըն 98—99 սահիֆէլէրինտէ Վահ. 14. 3—5է տաիր տէնիլիյօր. «Պինաէն ալէյ՝ 144,000 քիմսէ պէրհայաթ օլան մուգատտէսլէր տիր, քի Յիսուսըն իքինձի կէլիշինտէ էօլիւլէր դը- յամ էթտիքտէ թէշէտտիւլ էտիպ անլէր իլէ պէրապէր սէմայա ինթիգալ էտէրլէր...: Պու գավմ պիլ իլ, քի չիմտի Ալահըն միւհրի իլէ միւհրլէնիյօրըլ:» Պու սէօղլէրտէն անլայօրըլ քի Բրիստոս զուհուը էթտիյինտէ պէրհայաթ օլան Շարաթապահլարըն սայըսը 144,000 օլա- ճադ տըր: Վէ իսթանպուլտա Ալման Շարա- թապահ միսիօնէր Մր. Ֆօքթըն պէնտլէրիմիդէ գարընէշը էթտիրտիյի ալըդ մէքթուպըն Ճաճը սահիֆէսինտէ Շարաթապահլարա տաիր տէնիլի- յօր. — «Պու 115,000տէն զիյատէ ազլա պալիդ աղալարտան իպարէթ օլուպ հէր սէնէ պու սայըյա 8տէն 10,000 տահա ազալար գամմ օլունան ազլիմ թէշքիլաթ...:» Իքի Շարաթա- պահ գալէմինտէն չըգմըլ օլան պու սէօղլէրի պիրլէշտիլէլիմ: Բրիստոս զուհուը էթտիյինտէ Շարաթապահլարըն սայըսը 144,000 օլաճադ, պու կիւն անլէրին սայըսը, (չօճուգլար իլինտէ օլաճարադ, պիլմէմ նիլին) 115,000տէն զի- յատէ իմիշ: էօյլէ իսէ 144,000 օլմաղա 29,000 գալմըլ տըր: Վէ մատէմ քի հէր սէնէ տէ 8,000տէն 10,000 հէնի աղալար գամմ օլունը- յօր իմիշ, էօյլէ իսէ էօլէնի գալմըն հիտապա տալիլ էտէրէք Բրիստոսըն զուհուը իչին շուրատա 3—5 սէնէ վազթ գալմըլ տըր: Ա- ճէպա Տօգ. փէնպէհան քէնտի ըէֆիլլէրինին վէրտիլի շու րազամլարտան չըգան շու թա- պիի նէթիճէյէ նէ՞ տէյէճէք: Իշթէ «տիւլմէն-

լէրին»տէն տէյիլ, տօսթլարընտան, պիղղաթ վաիդ արգատաշլարընըն թահրիբաթլարընտան ալընան պիր հագիդաթ! Իւմիտ էտէրիդ Տօգ. փէմպէհան հիչ տէյիլ իսէ պունը գապուլ էտէր:

Պու մէսէլէյէ պու գատար էէր ալաըղըմըլ իչին Բահնիւնանըն միւհրթէրէմ գարիյունընըն աթիլընը թէմէննի էտէրիդ: Լաքին շու կիպի մէսէլէլէր իլէ օղրաշան պիր փէյղաճպէրին վէ պիր իլհամըն, վէ պէօյլէ պիր փէյղաճպէրէ ի- ման էտէն պիր ֆըրգանըն իշճիլէրի արամըգտա իշէյէրէք պիր թաղըմ սատէտիլ Պրիսթիան- լարը իղֆալա չալըլըրքէն, պու պէնտլէրիմիդ իլէ էհալիմիլի թէնվիրէ ճիւղի պիր խըսմէթ իֆա էտէպիրտիքսէ իւմիտ էտէրիդ գարիյունը քիրամ պիլի մագուր թութարլար:

ՀԱՓԹԱԸ ԽԱՊԻԵՐԼԻՐԻ

ՏԱԽԼԻ

Իքի հաթթատան զիյատէ տիր քի, մուհա- ըէպէ պաշլամըլ վէ չիտտէթլէ տէվամ էտիյօր, լաքին նէթիճէ հիչ պիր թարաֆ իչին մուայ- յէն օլամամըլ տըր: Միւթթէհիտլէր իլք մու- հարէպէտէ պիր տարպէ իլէ Օսմանը օր- տուլարընը վուրուպ հէր թարաֆտա մաղ- լուպ պրագմըլ իտիլէր իսէ տէ, պու տէ- ֆա միւթարէքէ ազո օլունտուղունտա նէ- ըէտէ իսէլէր օրատա գալալար: Պուղար- լար էտիրնէ, Չաթալճա վէ Կէլիպօլու գարըսընտա, Գարատաղ, Սըրպ ասքէրլէրի տէ պէրապէր օլարադ Շօօտրանըն թարապօլ իսթիհքեամլարընտա վէ Եունանլար իսէ Եան- Կանըն ֆիրանի գալալարը գարըսընտա օղրա- չըպ տուրմագտա վէ պիր ֆիւթուհաթ էլտէ էտէմէմէքտէ տիրլէր: Գարատաղլար հաթթա պիր հիւճիւմտէ 2,000տէն զիյատէ մաղթուլ պրագտըլար: Պուղարլար Օսմանը օրտուլա- լէլըն Մարմարա դըլըլարընտան չըգըպ Չա- թալճա օրտուլարընըն արգասընը քէսէճէյինի վէ էտիրնէյէ տօղրու հիւրիւյէճէյինի տէրք էթ- միշ օլմալը տըրլար, քի մուհարէպէնին ալընըլ տէյիլտիրիպ Թէքֆուր տաղընտան Կէլիպօլույա վէ Պուլալըր իսթիհքեամլարընտան Սարօսա կիտէն պիր իսթթա հիւղլէրինի չէվիրտիլէր վէ հաթթա պու մագսէտ իչին Չաթալճա իսթթ- թընը կէրի չէքմէյէ մէճպուր օլտուլար: Պու ըիւճաթ ֆէնն ի հարպ նօթթա ի նաղարընտան վուզու պուլմուլ իտիլի սէօլլէնիլիյօր, Եինէ տէ

մէլզի գայաթը տըր . չէօյէ քի պու կիւն Չա-
թալճա պէ թէքրար Սինէքլիյէ գատար վէ Տէր-
գօս թարաֆընտան պազը մէվզիլէր Օսմանլը օր-
տուսունուն էլինտէ պուլունմագտատըր , հանի
Պուլղարլար օն պինլէրճէ ասքէր իչէթտիրիպ
եափտըղլարը իսթիհքեամլարը թէք Էթմէյէ
մէճպուր օլմուչ տըրլար : Պուլղարլար պիւթիւն
գուվլէթլէրի իլէ Մարմարա գըյըսընա Օսման-
լը ասքէրլէրինին իսրաճընը մէնէ չալըյըյօր-
լար : Սիլիվրիտէն Կէլիպօլույա գատար թէք-
ֆուր տաղը Շարքէօյ վէ օ ճիվարլարա չըգմագ
իւզրէ օլան Օսմանլը ասաքիւրի իւզէրինէ հիւճիւմ
էտիպ աթէչ էյլէմիչլէր վէ Օսմանլը տօնանմա-
սը տախի Պուլղարլարա խայլի խառարաթ վէր-
միչ տիր : Էվրօփա դաղէթալարը ասքէր չը-
գարմագ իչի մուվաֆֆագ օլմատըղընը հաղը-
յօրլար իսէ տէ պու պապտէ տօղրուտան խա-
պէր հօգ տըր : Էն տէնչէթլի մուհարէպէ Պու-
լայըր իսթիհքեամլարը Էթրաֆընտա իճրա օ-
լունույօր : Պու իսթիհքեամլար Գըրըմ մուհա-
րէպէսի էսնասընտա Ֆրանսըղլար թարաֆըն-
տան հափըմըչ օլուպ , օրթատաքա պէօ-
յիւք թապիա՝ Սուլթան Մէճիտին , պիր
թարաֆտաքի՝ Նափօլէօնըն , վէ օլ պիր
թարաֆտաքի՝ Վիզթօրիա գրալիչանըն իսմի
իլէ միւսէմմա տըր : Պուրատա դայէթ գանլը
մուհարէպէլէր վուգու պուլտու իսէ տէ Նէ-
թիճէսի հագըղնտա գաթի պիր մալիւմաթ ա-
լընամամըչ տըր : Թիւրք դաղէթալարը Օսման-
լը ասաքիւրինին դալիպ օլտուղունու վէ Պուլ-
ղարլարըն քիւլի թէլէֆաթ վէրտիյինի խապէր
վէրիյօրլար , օլ պիրլէր իսէ աքսինի իտաիա
էտիյօրլար : Պուլղարլարըն մագսէտի Կէլիպօ-
լու Նիմճէգիրէսինի գապթ էտիպ Օսմանլը աս-
քէրլէրինի տէֆ Էթմէք վէ Չանագ գալէ իս-
թիհքեամլարընը արգատան վուրմագ իսիչ :
Հաթթա Սարօս քէօրֆէչլինտէն Սըրպ ասքէր-
լէրի չըգարըլտըղը տախի սէօյլէնիյօր : Եունան-
լար պօղաղըն Ասիա թարաֆընտա Այվալըգ
ճիհէթինտէն 10,000 ասքէր իսրաճ էյլէմիչլէր
տէյու հագըրտը իսէ տէ պու խապէր թէքգիպ
օլունտու : Եունանլար պազը չէթէլէր չըգար-
մըչլար իսէ տէ , պունա գարչը թէտապիր իւ-
ղըմէ իթթիխաղ օլունմուչ տըր : Գարա տէնիզ
թարաֆընտան տախի 250 Նէֆէրտէն իպարէթ
Օսմանլը կէօնիւլիւլէրի գարայա չըգմըչլար վէ
Պուլղարլարա խայլը թէլէֆաթ վէրիպ 50 մագ-
թուլ վէ պիր ազ հարալը պրագըպ կէրի վափօրա
իլթիճա էյլէմիչլէր տէնիւլիյօր : Պու տէֆա Լագ

վէ Գիւրտ ասքէրլէր դայէթ չէճաաթլէ մուհարէ-
պէ էտիպ գապիթլէրին էմրինէ պիլէ պէքլէ-
մէյէրէք տիւչմէն իլէ գավուչմաղա չիթապ էթ-
միչլէր , չէօյէ քի պու տէֆա պիր սաաթլըգ
էր իլէրիլէմէք իչիւն պինլէրճէ գանլար տէօ-
քիւլմէք լաղըմ կէլմիչ տիր : Չանն օլունտու
ղունա կէօրէ Պուլղարլար Կէլիպօլու Նիմճէգի-
րէսինի ֆէթն էտիպ Չանագ գալէ իս-
թիհքեամլարընը վէ թօփլարըն աթէչի էօ-
նիւնտէ՝ պօղաղըն Էվրօփա թարաֆընտա սա-
հիպ օլմալարը գօլայ օլամայաճագ տըր ,
հաթթա պունա մուվաֆֆագ օլսալար պիլէ
Ասիա թարաֆընտաքի թօփլար Պուլղար-
լարա գըյըյա թօփ կէթիւրմէյէ , հախօտ Եու-
նան ֆիլօսընըն իչէրի կիրմէսինէ միւսաատէ
Էթմէյէճէքլէր : Պունա մուվաֆֆագ օլմաղլար
իսէ օրատաքի Օսմանլը օրտուսունու տըչարը
չըգարմայըպ մուաթթալ Էթմէք մագսէտինտէ
իմիչլէր : Էտիրնէ Էթրաֆընտա մուհարէպէ
չիտտէթլէ տէվամ էտիյօր վէ Պուլղարլար հէր
թարաֆտան պօմպարտըմանա տէվամ էտիյօր-
լար իսէ տէ Շիւքրի փաչա մէրտանէ միւտա-
ֆաա էտիյօր : Էճնէպիլէրին տըչարը չըգմագ վէ
հախօտ իչէրիտէ քէնտիլէրի իչիւն պիթարաֆ
պիր միւնթագա ալըլմագ թէքլիֆի Պուլղարիա
թարաֆընտան գապուլ օլունուպ օրատաքի թէ-
պաալարըն լիսթասը հագըրլանմագ իւզրէ Ֆը-
րանսըգ գօնսօլաթօսունա իխպար էտիլմիչ տիր :
Անլէր Էվլէլա Փարիզ մուհասէրէսինի վէ ա-
խէր մուհասէրէլէրի էօրնէք կէթիւրէք պու
թէքլիֆէ րազի օլմայօրլար իսի : Պուլղարլա-
րըն պիր ումումի հիւճիւմ հափաճաղլարը սէօյ-
լէնիյօր իսէ տէ չիմտիյէ գատար սալթ պօմ-
պարտըման իլէ իթթիֆա էյլէմիչլէր տիր : Թու-
նիկ Օսմանլը ասքէրլէրինին Շարքէօյէ Նասըլ
չըգարըլտըղընը թարիֆ էտիպ Պուլղարլարտան
450 քիչի թէլէֆ օլտուղունու հագըրյօր : Տիկէր
թարաֆ իսէ , Շարքէօյէ ասքէր չըգարըլտըղը
թէքըլիպ էտիյօր : Պիր թարաֆտան մուհա-
րէպէ տէվամ Էթմէքտէ իքէն տիկէր թարաֆ-
տան Հագըր փաչա Պուքրէչտէն կէլիպ Վիէն-
նատա Հիւսէյն Հիլմի փաչա իլէ պիր ազ կէօ-
րիւչալիւքտէն սօնրա Փարիզէ կիթմիչ վէ Մ .
Պրիան իլէ միւլագաթ էյլէմիչ տիր : Հագըր փա-
չանըն վաղիֆէսի սուլի չարթլարը հագըրտա
գօնուչմագ օլտուղու թէքթիտ օլունույօր :
Թիւրքիա չէրէֆ ի միլիյէյէ խալէ կէլմէմէք
չարթըլէ սուլի ագտ Էթմէյէ արգուլու իմիչ :
Հագըր փաչա Փարիզտէն Լօնսարայա կիտիպ
Սըր Էտուրտ Կրէյ իլէ տէ միւլագաթ էյլէմիչ
վէ միւլագաթընըն Նէթիճէսինի Պապը Ալիյէ
թէլէկրաֆլէ պիլտիրմիչ տիր :

Արքեպիսկոպիտի — Կիրիտին Հանսա լիմանըն-
տա պուլունան Ինկիլիզ զըրհլըսը գոմանտանը՝
խուսուտի մէրասիւմ իլէ տըշարը չըգըպ էվրօիա
տէվլէթլէրի նախընտ օրատաքի էճնէպի պաշ-
տէրալարընը աչաղը էնտիրիպ հէր պայրաղը
քէնտի գոնսօլօսընա վէ Օսմանլը պայքաղը-
նը տախի Ալաման գոնսօլօսընա թէսլիւմ էթ-
տիքտէն սոնրա Ենուէն պայքաղընը օրայա ըէկզ
էյլէմիշ տիր։ Պապը Ալի պու մուամէլէյէ տիւ-
վէլ ի մուազզաւմանըն տիպգաթընը ճէկպ էյլէմիշ
տիր։ — Համիտիյէ զըրհլըսը Մալթատա պուլուն-
մագտա վէ 4 Եոնան թօրփէտօսը Մալթա ա-
չըզլարընտա կէզմէքտէ տիրէր։ — Եոնանլար
Մարօս քէօրֆէզլիէն ասքէր չըգարմագ իլէ մէշ-
ղուէ իմիշլէր։ Թիւրք զագէթալարընըն հազտը-
ղընա կէօրէ հիւքիւմէթ Անատօլու իսլահաթը
իչիւն զայէթ վասի միգհաստա պիր փրօղրամ
հազըրլամըջ օլուպ մուհարէպէ խիթամ պուլուր
պուլմագ հէման անը մէվզի ի իճրայա գօյաճագ
տըր։ Շամտա տախի պիր իճթիմա վուզու պու-
լուպ օ թարաֆլարճա թաթպըզ օլունաճագ
պիր իսլահաթ փրօղրամը՝ թէտարիք վէ
Պապը Ալիյէ իրսալ էյլէմիշլէր տիր։ — Էնվէր
պէյլին Թէքֆուր տաղընտա հարալանտըղընա վէ
ասաքիր ի Օսմանիյէտէն 5 ֆըրգանըն պիր Պու-
ղար ֆըրգասը թարաֆընտան թէնքիլ էտիլտի-
յինէ վէ 15 պին թէլէֆաթ վէրիլտիյինէ տաիր
օլան չայիալարըն պի էսաս օլաուզունու Օս-
մանլը ափանսը պէյան էտիյօր։ — Փե-
տըվար Տիւնճի կիւնիւ Պուլայըրտա Ագսամիլ ճի-
հէթինտէ պուլունան Պուլղար գուվլէթլինէ
գարչը հարէքէթ ի թէարըրուզիյէ իճրա էյլէյէն
հաղընըզ իքի Օսմանլը ֆըրգասը օլուպ տէվէ-
րան էտէն չայիաթ իւզրէ 6 ֆըրգա օլմատըղը
տախի Ափանս թարաֆընտան պէյան օլունըյօր,
Եաղընտա 6 գապիթին սիյասիյաթ իլէ իշթի-
ղալ էյլէտիքլէրի իչիւն սիլք ի ասքէրիտէն
թամրըջօլընաճագը հազըրլըյօր։ — Պուլղարիտթան-
տա պիրինճի պիր գօլ օրտու տահա թէշքիլ օ-
լունուպ պունտա ճէնէրալ Փափրիգօֆ թային
օլունաճագը Վիէննապան խապէր վէրիլմիշ տիր։

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Գալիստե Ագօր վէ գուքպը անկուպի։ —
Ինկիլիզ Գալիստե Բօպէրթ Ագօթ, գութպ ի
ճէնուպիլի քէշֆ էյլէմէք իւզրէ պիր սէֆէրէ
չըգմըջ իտի։ Ամուստէնտէն էվվէլ, Եալսօս
անտէն պիրաղ սոնրա Ագօթըն տախի գութպա
հէթիշտիլի զանն օլունույօր իտի իսէ տէ՝ Ագօթ

զաֆիլէսինտէն մէվսուգ պիր խապէր ալըն-
մամըջ իտի։ Լաքին կէշէն հաֆթա Նիւ Ջե-
լանտան խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ կէշէն
սէնէնին Յունուար 18ինտէ Ագօթ ըէֆիզլէ-
րիյլէ պէրապէր, ճէնուպի գութպա վասըլ օլ-
մուշ։ Օրատա Նօրվէճեսլը քէշաֆ Ամուստե-
նէնին չատըրընը վէ գայալարընը պուլմուշ։
վէ օրատան տէօնիւպ կէլիր իքէն Մարտ
29տա քէնտիսի վէ իքի ըէֆիզլէրի պիր շէտիտ
ֆուրթունայա թէսատիւֆ էտէրէք հօլտա վէ-
ֆաթ էթմիշ տիրէր։ Ագօթըն պրազտըղը
գայալարտան անլաշըլաղընա կէօրէ միւմաի-
լէյի էօլէճէյինի պիլէրէք փէք տիլսուգ թա-
պիրէր իլէ քէնտիսի հիւսիյաթընը գայտ էյ-
լէմիշ վէ վաթանընըն շէրէֆի իչիւն պու ֆէնի
թէշէպպիւստէ պուլունտուզու սէպէպտէն,
էօլիւմիւնտէն սիւպը էսէֆ էթմէտիյինի պէյան
էթմիշ տիր։ Ջէվճէսի քէնտիսի իսթիգալ ի-
չիւն հօլա չըգմըջ իսէ տէ, անա գալուշմագ-
տան վէֆաթը խապէրինի ալմըջ տըր։ Լօնտրա-
նըն Ս. Պօղոս Ուլու քիլիսասընտա փետր.
14տէ պիր ճէնաղէ մէրասիւմի իճրա էտիլմիշ
օլուպ անտէ գրալ հաղըթլէրի տախի հաղըր
պուլունմուշ տըր։ Ագօթ իլէ Ամուստէնին
գութպ ի ճէնուպիլի թային էթտիքլէրի նօպթա
պիր պիրինտէն անճագ հարըմ միլ ֆարզը
օլմուշ տըր։

Մէքսիգօ. — Մէքսիգօնըն փաթիւթաթընտա
պիր իսհան գուհուր էթմիշ օլուպ կիթաիքճէ
թէվէսուլ էթմէքտէ տիր։ Ագտէմքի ըէիս
Տիյաղըն օղլու ասըլարըն պաշընա կէշիպ հիւքիւ-
մէթ գոնաղընա հիւճիւմ էյլէտիլէր, վէ չիմտիքի
ըէիս Մատէրօ ասըլարա շէտիտ միւտաֆատա
պուլունտը իսէ տէ իսհան թէսքին էտիլէմէ-
միշ տիր։ Շէհրին իչիւնտէ վուզու պուլան միւ-
սատէմէլէրտէ եիւզլէրճէ մագթուլ տիւշմիշ
վէ նիշլէր տէ հարալանմըջ տըր, պու միւսա-
տէմէտէ թօփ վէ չրաիւնէլ տախի գուլանըլմըջ
տըր։ Մ. Ամէրիգա հիւքիւմէթի Մէքսիգօ սա-
հիլլէրինէ զըրհլըար կէօնտէրմէյէ գարար
վէրմիշ տիր, վէ էճնէպիլէրին հայաթընա
թէհլիքէ կէօրիւնիւնճէ գարայա ասքէր չըգա-
րաճագ տըր։

Ճափօնիա. — Ճափօնիանըն վիւքէլա պուհ-
րանը չիմտիլիք հէյէթ ի վիւքէլանըն թէճտի-
տի իլէ խիթամ պուլմուշ տըր։ Պաշ վէքիլ իս-
թիֆա էյլէմիշ վէ ամիրալ Եամամաթօնուրի-
յանէթի թահթընտա հէնի գապիւնէ թէշքիլ օ-
լունմուշ տըր։ Փաղաթ պու արատա մուխալ

լիֆլեր թարափընտան իճրա էտիլէն նիւմայիշտէ էհալի արաւընտան մագթուլ տիւէն վէ եարալանանլար տախի պուլունմըլ տըր : Իշպու պիւհրան էանաւընտա կէօսթէրիլէն հիւսիյաթ Այան մէճլիսի ալէյհինտէ օլմագլէ պէրապէր Իմիէրաթօրուն մուլադ նուֆուլունու տախի խայլըճա թէնգլի էյլէմիշ տիր :

Հասպէշխարան.— Իմիէրաթօր Մէնէլիքին վէֆաթը մէսէլէսի էլան գուլմէթ իշինտէ տիր : Կէլէն կիւն էօլմիւշ տէնիլէն Մէնէլիք Իմիէրաթօրուն շախսընա մուհաֆըդ տէյու գօնուլմուշ գարաղօլ թէպտիլ օլունուր իքէն ասքէրլէր արասընտա պիր միւսատէմէ վուգու պուլմուշ վէ թարափէն պիր գաչ սաաթ վուրուշմուշլար , թօի պիւլէ գուլլանըմըլ տըր :

Միւրքէնէլի.— Ուէյլս միլլի քիլիսանըն հիւքիւմէթ իլէ օլան ալագասընը լաղվ էյլէմէք իշին գապիւնէնին թագտիւմ վէ մէպուսլար գամարասընըն գապուլ էյլէտիլի գանուն լաիհասը Լօրտլար Գամարասընտա 51 ռէյէ գարչը 252 ռէյլէ ռէտտ էտիլմիշ տիր :—Ալմանիա Իմիէրաթօրունուն քէրիմէսի Փրէնսէս վիզթօրիա Լուիլա Գոււպըրլէնտիլի Փրէնս էրէնսթ Օկըսթ իլէ նիշանլանմըլ օլուպ կէլէճէք Հոկ . տէ էվլէնէճէքլէր իմիշ :— Փրէնս Հօհէնլօհէլին Սէնֆէթըրսպուրկա զիյարէթի էանասընտա պաղը Անարչիսթլէրին , միւշարիլէյին հայաթընա գաստ էտէճէքլէրի փօլիս թարափընտան խապէր ալընարագ , պէօյլէ պիր գազանըն էօնիւնիւ ալմագ իշին հէր վասըթայը գուլլանմըլ տըրլար : 1911 տէ Ֆրանսա իլէ Ալամանիա արասընտա Մօրօքա տաիր պիր մուհէտէ ագտ էտիլտիլնտէ Ինկիլիդ հիւքիւմէթի Թանճիրէնին պէյնէլ միլլէ պիր չէհր օլմասը վէ եատա պիր մուխթար իտարէ թէէսիս էտիլմէսինի շարթ գօմուշ իտի . պու քէրրէ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի արասընտա պիր իթիլաֆ հասըլ օլարագ չէհր ի մէղքիւր իշին պիր ուսուլը իտարէ ի մուխթարիյէթ իթթիլաղ էտիլմիշ տիր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փաթրիգիւնէնին Ղալաթայա վէ Ղալաթատաքի Կիւրոնսկան մէքթէպիլինին Գոււգափուլա նաղլ օլունմասը ժագ Սայէպալիան վէ Ա . Գասպարիան էֆէնտիլէր թարափընտան թէքիֆ օլունմուշ վէ մէյտանը միւգաքէրէյէ գօնուլմուշ տըր : Մէմուլ էտէրիդ քի պու դայէթ միւնասիպ վէ միւսիպ օլան թէքիֆ գա-

պուլ օլունմագ տըր : Ղալաթանըն տար սօգաղարը , սըգը հավասը վէ քիլիսէնին տար հավուսը պիր մէքթէպ օլմագա նէ գատար միւնասիպէթսիդ իսէ , Աղգային ժողով վէ օլ պիր ճիւմլէ մէճլիսլէր Ղալաթատա իճթիմա էյլէտիքճէ Փաթրիգիւնէնին տէ Գոււգափուտա գալմասը վէ հաֆթատա պիր գաչ տէֆա ճիւմլէ էվրագըն օրա նաղլ օլունմասը օ գատար միւնասիպէթսիդ տիր : Էրմէնիլէրին էն չօգ մէսքիւն օլտուղու հէր տախի Գոււգափու , Սամաթիա , Եննի Գափու ճիհէթի օլտուղու հիսապա ալընարագ պու թէքիֆ դայէթ մուսիպ օլուր :—Չանագդալէտէ տախի պիր թագըմ էրմէնի եարալը ասքէրլէրին պուլունտուղու խապէր վէրիլիյօր :—Փրիլիշ էրմիս խասթախանէսի իշին Պ . Վուչինանըն էմլաքը 16 պին լիրայա սաթուն ալընմըլ տըր : Պու փարա շու եօլտա մէյտանա կէլմիշ տիր , 4,100 լիրա ֆէլէկէան , 1,500 Սագահան վասիյէթինտէն 2,000 լիրա խասթախանէնին պաղը լիւգիւմսիդ էմլաքընը սաթարագ , 600 լիրա էսհամ , 200 լիրա Իսկուհի փափագէան վասիյէթի , 8,000 լիրա Փարիզտէն Իգնանտէն էֆ . թարափընտան իրաղ օլունմուշ , լաքին քիմին թարափընտան վէրիլտիլի մալիւմ տէյիլ տիր :—Պուլանըգա եագըն իւքիւն էթաիրիւմիշ օլան Չէրքէզլէրտէն պիրի Դանիէլէան իսմինտէ պիր կէնճի թէլէֆ էյլէմիշ , հիւքիւմէթ իսէ 10 տէնէլիք վէրիլէրի ճէմ էյլէմէքտէ իմիշ :

Կէլէն հաֆթա Աղգ . ժողովսա Փաթրիգիւնէնին պիւտճէսի մէսէլէսի միւգաքէրէ օլունմուշ տըր : Շահրիկիւն էֆ . պիւտճէնին եալընըլ Փաթրիգիւնէնին տէօրթ տիվարլարընա միւնհասըր գալտըղընա իթիրաղ էտիպ իտաիա էթմիշ տիր քի , փաթրիգիւնէնին պիւտճէսի պիւթիւն Թրֆահայրաղն քիլիսէ վէ մէքթէպէ աիտ ումուրունու տա իսթիապ էթմէլի տիր : Մէսէլէ 30—40 մէպուս հուղուրունտա միւգաքէրէ էտիլտիքտէն սօնրա , տէվամը կէլէն հաֆթայա թէլէսիլ օլունմուշ տըր :— Հաճընտա Տիդրանէան չէթէսինի թուլմագ իւզրէ 200 գատար ժանտարմա տուլլարըն իշ մահալինի վէ խալը ֆապրիգասը պինասընը ապլօգա էտիպ պիւթիւն կիւն օրայա գուրչուն եաղտըրմըլար վէ տէնիլտիլնէ կէօրէ եօգարը գաթտաքի իփիլքլէր գուրչունուն սըճաղընտան թուլուշմուշ վէ պու եօլ իլէ պինա միւհթէրէք օլմուշ տըր :— Սեւանիքտէքի էրմէնի էսիրլէրտէն 105 թանէսի Այնարօզա նաղլ էտիլմիշ տիր :

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Պու հաֆթա զարֆընտա իզմիրտէն ալընան պիր թէլէղրաֆտան, մաէթթէսիւֆ անլաշըլ-տըղընա կէօրէ վեր. Տօգ. էտուըրտ Րիկզ կէ-չէն ձիւմաա էրթէսի վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Յունվ. 26տա շէտիտ պիր սանճըտան թութու-լուպ Յունվ. 29տա միւմաիլէյին իզէրինտէ պիր ամէլիյէ ի ճէրրանիյէ իճրասընա մէճպու-րիյէթ հասըլ օլմուշ. վէ հէր նէ գատար ամէ-լիյաթ մուվաֆֆազ օլուպ խասթանըն իֆազաթ պուլաճաղընա իւմիտ էտիլմիշ իսէ տէ մաէթ-թէսիւֆ հալը քէսպի վէխամէթ էտէրէք վէ-ֆաթ էյլէմիշ տիր: Ճէնազէ իզմիրտէն Տէրի-սաատէթէ նազլ օլունուպ Սը. Երրօրգուլիւն քիլիսէսինտէ ճէնազէ իըտմէթլէրի իֆա էտիլ-տիքտէն սօնրա, պու կիւն Ֆէրիքէօյտէքի մէ-զարիսթանտա տէֆն օլունաճազ տըր: Տօգ. Րիկզ Քիթ. Մուզ. ի էրմէնիճէյէ վէ սաիր լի-սանլարա թէրճէմէ էտէն մարուֆ Տօգ, էլայէս Րիկզին օլլու օլուպ, 1844 Յունիս 30տա իզ-միրտէ տօղմուշ վէ Ամէրիգատա թահսիլ ի իւմ էտիլ 1869տա Թիւրքիայա ալտէթ էտէրէք 7 սէնէ Սիվաստա իչլէմիշ, 1876տա Մէրզիֆունա կիտէրէք իւմ ի իլահի մէքթէպինտէ վէ սօնրա Անաթօլիա գօլէճտէ թէսրիսաթլա վէ քիլիսէ-լէրի զիյարէթ էթմէքլէ մէշղուլ օլմուշ տըր: Սօն պիր գաշ սէնէ զարֆընտա միւմաիլէյի իզ-միր տաիրէսինտէ իչլէմէքտէ պուլունմուշ տըր: Միւմաիլէյի Թիւրքճէ վէ Րումճա լիսանլարը անա լիսանը կիպի սուհուլէթլէ վէ Ֆէսանէթ-լէ իսթիմալ էտէր իսի, ինճիլի քիլիսէլէր Տօգ. Րիկզին վէֆաթըյլա մուզթէտիր վէ սէվ-կիւլիւ պիր բէհպէր զայ էյլէմիշլէր տիր: — Գօնաա Ճէնանեան գօլէճինտէ Ժիմիսաթիք մուպլիմի. Մ. Զիվիշա, Միսս էնիհըլըմ նամ պիր ինկիլիզ զըզ իլէ Յուն. 28 տէ Աֆիօն Գա-րա Հիսարընտա, վեր. Երանեան հէտիլլէ նի-քեան էտիլմիշ տիր: — իզմիրտէ Ամէրիգալը մուպլիմէլէրտէն Միսս Փօլ Աֆիօն Գարա Հիսար Քիլիսասընա 4 լիրա իանէ էյլէմիշ տիր: — Պէյ հայլա Փրօթէսթանթ ճէմաթը վաիզի Փար-սիզ Պէրպէրեան էֆ. քիլիսա պինալարընըն թամիրի վէ երիգասուըն ինչասը իչիւն աթիտէ-քի իանէլէրի ալաըզլարընը զիքր վէ պէյանը թէչէքքիւր էտէր: Մր. Մագնօթըն վասըթասը-լիլէ 1404, Մր. Զարլզ Րիկզ 108, Մր. Պօլտու-ին 108, Մր. Քէնզպըրի 54, Պատ. Քէրօմբէ-հան 20, Պազլէճիք քիլիսէսինտէ վատը 108,

ՏՐ. Մէգալըմ 54, Մր. Տէյվիզ 54, Ստեփան էֆ. Տինկիլեան 48, Մր. Րայն 10, Մկրտիչ էֆ. Օտապաչեան 5: Տահա զիյատէ իանէ էյլէմէք իսթէյէլէրին Րահնիլաա իտարէսինէ կէօնտէր-մէլէրին լէճա էտէրլէր: — Տօգ. Մ. Ս. Գար-րիէլ Ամէրիգա էրմէնիլէրի թարաֆընտան լօնտրայա կէօնտէրլիմիշ օլուպ օրատան տա-խի Փարիզէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր: — Լօնտրատա Յովհաննէս էֆ. Պէնէմիլեան, Մարաշըն մի-սցեալ մէքթէպինէ 2 լիրա վէ պիր Րահնիլաա իանէ էյլէմիշ տիր: Քէզալիք մէզքիւր մէքթէ-պէ Տօգ. Գարրիէլ պիր Կոչնակ ինտա էյլէմիշ տիր:

Սօն խապիտիւր. — Հագըր փաշա՝ սուլն ի-չինէ ինկիլթէրրանըն մուպլէնէթ էթմէսի իչիւն էվլէլճէ Գուէյթ վէ Պաղատա-Պասրա չըմէնտըֆէրի մէսէլէլէրին ինկիլթէրայա միւ-սաիտ պիր սուրէթտէ հալլ ու թէսվիյէ էթ-մէյի թէքլիֆ էտէճէք տէյու իսպէր վէրիլտի իսէ տէ, ինկիլիզ հիւքիւմէթինին տէվլէթլէր իլէ միւթթէֆիզէն իչլէյէճէյին ինկիլիզ զա-զէթալարը պէյան էյլէտիլէր: — Թիւրքիա իլէ միւթթէֆիզէր արասընտա սուլն ազտը իչիւն պու կիւնլէրտէ ալալէլի մուզգալմանըն հէնի պիր թէչէպպիլուտէ պուլունաճաղը ին-թիմալ կէօրիւնիյօր: Տիւվէլ ի մուզգալմանըն Պուլզարի ա իլէ Րումանիա արասընտա մէվղուը միւճաալէլ օլան մէսէլէլէրին թէսվիյէսի իչիւն թէվաճաուլ էտէճէքլէրի խապէր վէրիլիյօր: Հաւիսիյի գրուազէօրիւ Սալի կէճէսի Մալ-թատան մէճհուլ պիր ճիւնէթ տօղրու հարա-քէթ էյլէմիշ տիր: — Խատըմ քէօյտէն Պուլ-զար օրտուստնա ֆիրար էտէն Հաճի Ալի պէյ նամ զապիթ Սօֆիայա իրսալ էտիլմիշ օլուպ, մէրգուլմ սօն վիւքէլա թէպէտտիլիւ միւնասի-պէթիլլէ քէնսիսինին տէ դաթլ էտիլմէսի ին-թիմալը պուլունսուղու իչիւն ֆիրար էթտիլինի պէյան էթմիշ տիր:

Միւսիր ի վէսուշ վի տսհիպ ի խթիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կ. ՎԷ Մ. Յ. ԲԷՇԵՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ
Տիրխաստէր, Մահմուտ Փաշա, Բիւրճի խան, Նօ. 33—34